

การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ปริญญาานิพนธ์

ของ

วัลณาวดี เกิดโชคงาม

12 พ.ค. 2549

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2540

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

63947

h 35902

การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

บทคัดย่อ

ของ

วัฒนาดี เกิดโชคงาม

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่

มีนาคม 2540

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร ใน 2 ด้านคือ ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง และเพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ตลอดจนรวบรวมข้อเสนอแนะอื่น ๆ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้ปกครองนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2539 จำนวน 3 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวาราม โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนยานนาวาเวศวิทยาคม จำนวน 240 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบค่าเอฟ

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผู้ปกครองนักเรียน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้ง 2 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง
2. ผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ
3. ผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวม และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความสำคัญของดนตรีไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
4. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ของผู้ปกครองนักเรียน มีดังต่อไปนี้

ควรมีการปลูกฝังดนตรีไทยให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยจัดให้เรียนหลักสูตรวิชาดนตรีไทย

ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสาร วารสาร เผยแพร่ ให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย

A STUDY ON PARENTS' ATTITUDES TOWARD THAI CLASSICAL MUSIC
IN SECONDARY SCHOOLS IN SATHORN AREA, BANGKOK METROPOLIS

AN ABSTRACT

BY

WATTANAVADEE CIRDCHORKGAM

Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education Degree in Adult Education
at Srinakharinwirot University

March 1997

The purposes of this study were to investigate the parents's attitudes toward Thai Classical Music in secondary schools in Sathorn Area, Bangkok Metropolis in two aspects : the importance of Thai Classical Music and parents' co-operation, and to compare these attitudes according to : sex, age education level, and occupation other suggestions were also collected. The sampling comprised of 240 Thai classical Music 's parents from Wat Suthi Wararam School, Stree sri Suriyothai School and Yanawesvittakom School, in the B.E. 2539 academic year. The rating scale questionnaires were used to collect data them the data were analyzed in terms of frequency, percentage, means, standard diviation, t-test and F-test.

The findings were as follows:

1. The parents' attitudes toward Thai Classical Music in both aspect were in moderate level.
2. There was no significant difference among the parents with different sex, age and education level both as a whole and in each aspect.
3. There was no significant difference among the parents with different occupation as a whole and in the aspect of the parents' cooperation, where as there was a significant difference at .05 level in the aspects of the importance of Thai Clássical Music.

4. The suggestions of the parents' attitudes toward Thai Classical Music were there should be providing Thai classical music subject in the curriculum since Primary level and public relation should be spread out to printed material and journal.

คณะกรรมการควบคุมและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการควบคุม

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลัย)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล งามสุทธิ)

..... กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม
(รองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกการศึกษาผู้ใหญ่ ของมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ดร.ศิริยุภา พูลสุวรรณ)

วันที่..14...เดือน มีนาคม พ.ศ. 2540

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก
รองศาสตราจารย์ ดร.เสาวนีย์ เลวลีย์ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เฉลิมพล
งามสุทธิ ประธานและกรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์ ที่ได้ให้ความกรุณาให้คำปรึกษา
และแนะนำผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ ที่กรุณา
เป็นกรรมการสอบปากเปล่า และได้ให้คำปรึกษาแนะนำที่เป็นประโยชน์เพิ่มเติม
ทำให้ปริญญานิพนธ์นี้สำเร็จสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน และอาจารย์โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
โรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม และโรงเรียนวัดสุทธิวาราม ที่กรุณาให้ความร่วมมือ
ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้ปกครองของเด็กนักเรียน

ขอขอบคุณคุณทัศนีย์ แสงประสิทธิ์ ที่ได้ให้คำปรึกษา และแนะนำช่วยเหลือ
ในการจัดทำปริญญานิพนธ์ จนสำเร็จลุล่วงด้วยดี ตลอดทั้งขอบคุณเพื่อน ๆ กญ. 4
ภาคพิเศษ ทุกท่านที่ให้กำลังใจด้วยดีตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอน้อมบูชาแด่บูรพาจารย์
และคุณพ่อवाद คุณแม่ทวี เกิดโชคงาม คุณพี่दारง เกิดโชคงาม ที่ท่านเป็นผู้ให้การ
ส่งเสริม สนับสนุน ให้กำลังใจ และกำลังใจทวิทย์ ในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้จนสำเร็จ

วัฒนาดี เกิดโชคงาม

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	4
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า	5
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8
ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย.....	8
ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย.....	8
ประเภทของดนตรีไทย.....	10
ความสำคัญของดนตรีไทย.....	15
การส่งเสริมดนตรีไทย.....	16
แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับดนตรีไทย.....	18
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า	28
3 วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า	29
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	29
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	30
วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	31
การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	31
การเก็บรวบรวมข้อมูล	32

การวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	37
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	38
ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน	39
ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย	41
ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็น เกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย	46
ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครอง นักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย	83
5 สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	85
ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า	85
กลุ่มตัวอย่าง	85
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	86
วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	86
การวิเคราะห์ข้อมูล	86
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า	87
การอภิปรายผล	88
ข้อเสนอแนะ	94
บรรณานุกรม	95

บทที่

หน้า

ภาคผนวก 101

ประวัติย่อของผู้วิจัย 108

บัญชีตาราง

ตาราง

หน้า

1	จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและระดับชั้นเรียน	30
2	ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	39
3	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน .	41
4	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านความสำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายข้อ	42
5	ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ	44
6	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน	46
7	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายข้อ	47
8	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ	49
9	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน แยกเป็นโดยรวม และรายด้าน	51
10	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ ดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน	52
11	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน ด้านความสำคัญ ของดนตรีไทย แยกเป็นรายข้อ	53

12	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ	55
13	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน	58
14	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับ การศึกษาต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายข้อ	55
15	เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับการ ศึกษาต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ	61
16	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน	64
17	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน	65
18	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่	66
19	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความ สำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายข้อ	67
20	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนน ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 6 การใช้เวลาว่างฟัง ดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้	70
21	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่	71

22	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 10 การเรียนดนตรีไทยมี ส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย	72
23	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่ ข้อ 10 การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิ ในการเรียนวิชาอื่นด้วย	73
24	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วย ส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ	74
25	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่ ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์ เยือกเย็น จิตใจสงบ	75
26	เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วย ขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี	76
27	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่ ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้ เป็นพลเมืองดี.....	77
28	เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน ทัศนคติ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ	78

- 29 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครู และ
นักเรียนในการดำเนินงานด้านดนตรีทั้งในและต่างประเทศ 81
- 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
เป็นรายคู่ ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครู และนักเรียนในการดำเนินงาน
ด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ 82
- 31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย ด้านความ
สำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 83

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

วัฒนธรรมเป็นสิ่งที่แสดงออกถึงลักษณะเฉพาะของชาติ อันก่อให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ เป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างชาติให้คนในชาติได้ปฏิบัติ ด้วยความจำเป็นนี้เองรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2521 มาตรา 64 จึงระบุว่า "รัฐพึงส่งเสริมและรักษาไว้ซึ่งวัฒนธรรมแห่งชาติ" (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2522:1)

ดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมประจำชาติไทยที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก โดยได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและสอดคล้องกับสภาพของสังคมไทย และเป็นส่วนสำคัญของวิถีชีวิตของคนไทยมาทุกยุคทุกสมัย ซึ่งสะท้อนถึงลักษณะนิสัยของคนไทย ดนตรีไทยเกี่ยวข้องกับชีวิตคนไทยตั้งแต่เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดิน จนถึงชาวบ้านทั่วไป (ปราณี วงษ์เทศ. 2521 : 20) สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี (2532 : 42) ได้ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ว่า ดนตรีไทยดูเหมือนจะพัวพันกับชีวิตประจำวันของข้าพเจ้าตั้งแต่เกิดมา พอเกิดมาเขาก็ประโคม เวลาสมโภชเขาก็ประโคมอะไรกันอีก ในระหว่างที่ยังเล็ก ๆ อยู่พี่เลี้ยงก็ร้องเพลงเท่กล่อมอย่างที่ว่าบ้านเท่กล่อมลูกเขากัน คุณหลวงสรสรารกิจ หัวหน้ากองมหาดเล็กในตอนนั้นได้นำบทเท่กล่อมพระบรรทม อย่างที่ใช้เท่กล่อมเจ้านายสมัยโบราณให้ใช้กล่อม ครั้นโตขึ้นพอรู้ความ จำได้ว่าได้ฟังดนตรีไทยเป็นครั้งคราวในเวลาโดยเสด็จพระราชดำเนินไปในพิธีหลวงต่างๆ ที่ต้องมีการบรรเลงปี่พาทย์ประกอบ เช่น เวลาทรงบาตร เวลาในงานในวัง เวลาพระเทศน์ งานถวายผ้ากฐิน ดนตรีไทยนี้เล่นแล้วติดใจจริง ๆ สบโอกาสเมื่อไรก็ต้องไปฟัง แต่ก่อนอธิบายได้ว่าชอบ เพราะชาตินิยม หลัง ๆ นี้ชอบเพราะฟังแล้วสนุกตื่นเต้นมีทุกรส"

สถาบันการศึกษามีบทบาทสำคัญในการปลูกฝัง ส่งเสริม พัฒนาบุคคลให้มีความรู้ ความสามารถ แทนบ้าน สำนักและวัดวาอาราม ซึ่งเคยมีบทบาทในด้านนี้มาก่อน ศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีไทยจึงได้รับการสืบทอดต่อ ๆ กันมา หน้าที่ของสถาบันการศึกษามีส่วนที่จะช่วยให้ดนตรีไทยคงอยู่และสืบทอดไปได้ (สงบศึก ธรรมวิหาร. 2534 : 3)

จากการที่คนไทยรับเอาวัฒนธรรมตะวันตกมาประพติดปฏิบัติกันมาก จึงทำให้มองเห็นวัฒนธรรมประจำชาติเป็นของล้าหลัง ไม่มีคุณค่า ขาดความสำนึก และความภูมิใจในความเป็นไทย ทำให้ประสบปัญหาด้านวัฒนธรรมเป็นอย่างมาก สาเหตุเหล่านี้ส่งผลกระทบต่อสังคมไทยในด้านการดำเนินชีวิต ความเชื่อ ทศนคติ ค่านิยม ตลอดจนศิลปวัฒนธรรมไทย (ประสาน บริบูรณ์ทางกูร. 2537 : 1) โดยเฉพาะดนตรีไทยซึ่งเป็นศิลปของไทยนับวันจะถดถอยความนิยมลงไป เพราะสังคมไทยรุ่นใหม่นิยมศิลปะของต่างชาติมากขึ้น ดังคำกล่าวของเพ็ญนิ กันตะวงศ์ แนนรอก (2530 : 3) ที่ว่า ผู้ที่ให้ความสนใจดนตรีไทยหรือกลุ่มฟังดนตรีไทย ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักดนตรีไทย ผู้ที่กำลังเรียนดนตรีไทย หรือกลุ่มบุคคลที่มีพื้นฐานลูกหลานกำลังเรียนดนตรีไทย ซึ่งนับว่าเป็นกลุ่มที่เล็กมากเมื่อเทียบกับดนตรีสากล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะมีปัญหาและอุปสรรคที่จะเป็นสิ่งที่ทำให้ดนตรีไทยเกิดการชะงักหรือถดถอยลง คือ ขาดผู้สอนที่มีความสามารถ ขาดการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ สภาพแวดล้อมและเศรษฐกิจในสังคมปัจจุบันไม่เอื้ออำนวยเท่าที่ควร ความเจริญทางวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยีเข้ามาแทนที่ดนตรีไทย และขาดการส่งเสริมและสนับสนุน (สงบศึก ธรรมวิหาร. 2534 : 3)

ปัจจุบันสถาบันทางการศึกษาได้เห็นความสำคัญของวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทย จึงนำเข้าสู่ระบบการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับปฐมวัยศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ระดับอุดมศึกษา โดยระดับปฐมวัยศึกษานั้นได้แทรกอยู่ในบทเรียนแผนการ จัดประสบการณ์เป็นการวางรากฐานด้านความคิด การแสดงออกด้านความคิด สร้างสรรค์ (เจริญผล สุวรรณโชติ. 2524 : 25) นอกจากนี้ ณรุทธ์ สุขขจิตต์

(2535 : 10) กล่าวว่า ดนตรีเป็นเรื่องของโสตศิลป์ ที่ผู้เรียนสามารถถ่ายทอดความรู้สึกรักที่ตนได้รับจากการฟังเพลงในลักษณะที่เป็นแบบแผน การเรียนดนตรีซึ่งเกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ทางศิลปะ ทำให้เด็กเจริญเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่ ใน

ระดับประถมศึกษา ดนตรีช่วยให้เด็กมีชีวิตในสังคมอย่างมีความสุข อรวรรณ บรรจงศิลป์ (2518 : 5) กล่าวว่าจุดมุ่งหมายของหลักของการเรียนการสอน ดนตรีในระดับประถมศึกษานั้น มุ่งเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีให้แก่เด็ก เช่น มีวินัย ในตัวเอง รู้จักการเป็นผู้นำผู้ตาม รู้จักการร่วมกิจกรรมกับผู้อื่น มีสมาธิ มีความอดทน รับผิดชอบ รู้จักความงาม ความไพเราะ ฯลฯ เพื่อนำไปสู่การดำรงชีวิตที่สงบสุข ลักษณะนิสัยเหล่านี้ประสบการณ์ทางดนตรี สามารถมีส่วนช่วยในการพัฒนา และปลูกฝังให้เด็กได้

* นอกจากนี้อิทธิพลดนตรีและวัฒนธรรมตะวันตกได้หลังไหลเข้ามาสู่เมืองไทยมากขึ้น ทำให้บทบาทของดนตรีไทยในสังคมเปลี่ยนไป ในเรื่องนี้มีหม่อมราชวงศ์คึกฤทธิ์ ปราโมช (2522 : 7) ได้กล่าวว่า "ชีวิตคนไทยกำลังต้องเผชิญกับการหลังไหลเข้ามาของศิลปะและวัฒนธรรมตะวันตกอย่างรุนแรง ผลที่ปรากฏให้เห็นได้ชัด ก็คือ นาฏศิลป์ และดนตรีไทยกำลังถูกนาฏศิลป์และดนตรีจากตะวันตกเข้ามาทับไล่และเข้าแทนที่" และอีกตอนหนึ่งกล่าวว่า "ดนตรีไทยเลือนหายไปจากชีวิตคนไทยเป็นอย่างมากจนเกือบเรียกได้ว่า ไม่มีเหลือ และในการที่มีก็เป็นบังคับหรือเป็นการจงใจ เจตนาที่จะทำให้นาฏศิลป์ไทยและดนตรีไทยเกิดขึ้น ไม่นานใจว่าทุกครั้งที่มีการแสดงดนตรีไทย ที่มีผู้มาฟังมาชมนั้น ส่วนไหนของผู้มาฟังมาชมเป็นผู้ที่ได้รับความชื่นชมทางใจ และส่วนไหนเป็นผู้ที่มาฟังเพราะสักแต่ว่ามันเป็นคนไทย ถ้าหากเราจะฟื้นฟูหรือรักษาไว้ด้วยความเข้าใจ ความรัก ความชื่นชม ย่อมทำให้มีชีวิต มีพลังใหม่ขึ้น และมีความเคลื่อนไหวต่อไปได้ (ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช. 2522 : 14-15) ดนตรีไทยจึงควรที่จะได้รับการอนุรักษ์ พัฒนา ส่งเสริมและถ่ายทอดให้มากยิ่งขึ้น เพราะปัจจุบันได้มีการแลกเปลี่ยนทางศิลปวิทยาการกับต่างชาติอยู่เสมอ หากไม่ตระหนักถึงการอนุรักษ์ทางดนตรีไทยแล้ว อนาคต อาจจะไม่หลงเหลือมรดกทางดนตรีไทยไว้ให้ชนรุ่นหลังได้ชื่นชมเลยก็เป็นได้

การศึกษาดนตรีไทย จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือหลายฝ่าย โดยเฉพาะผู้ปกครอง การประสานความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง นอกเหนือจากการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันแล้ว ยังทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสใกล้ชิดกับทางโรงเรียน รวมทั้งการให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียนในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่

เกี่ยวกับเด็กนักเรียน และเกี่ยวกับความก้าวหน้าทางการศึกษา โดยการทำให้
ผู้ปกครองเข้าใจโรงเรียนได้ดี และมีความรู้สึกประทับใจในกิจกรรมของโรงเรียน
(พิมพ์พรรณ เทพสุเมธานนท์. 2527 : 60)

ดนตรีไทยเป็นวิชาหนึ่งที่โรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนการเรียนการสอน
เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนโดยอิสระเสรี อนึ่ง ในการที่นักเรียนจะ
เลือกเรียนวิชาดนตรีไทย หรือเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทยกับทางโรงเรียน

ผู้ปกครองต้องรับทราบและเห็นอนุญาตก่อน

ดังนั้นการศึกษาศักดิ์ศรีของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย จึงมีส่วน
สำคัญ และเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอน และจะช่วยให้ผู้ปกครองได้
เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรมไทย เป็นการกระตุ้นให้เกิดความตระหนักในการ
ที่จะอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมทางดนตรีไทย ผู้วิจัยในฐานะเป็นอาจารย์ที่สอนวิชาดนตรีไทย
ในโรงเรียนวัดสุทธวราราม จึงสนใจที่จะศึกษาศักดิ์ศรีของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ
ดนตรีไทย เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางสำหรับผู้บริหาร อาจารย์ และผู้ที่เกี่ยวข้อง
ในการปรับปรุงส่งเสริมดนตรีไทย เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประโยชน์ต่อการ
อนุรักษ์และส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมด้านดนตรีไทยอย่างดียิ่งต่อไป

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

2

1. เพื่อศึกษาศักดิ์ศรีของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียน
มัธยมศึกษา ในเขตสาทร ใน 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้าน
การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

2. เพื่อเปรียบเทียบศักดิ์ศรีของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของ
โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา
และอาชีพ

3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครองนักเรียน
โรงเรียนมัธยมศึกษาเกี่ยวกับดนตรีไทย

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

(3)

1. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่มีต่อดนตรีไทย เพื่อเป็นข้อมูลในการปรับปรุงหรือส่งเสริมการเรียนการสอนดนตรีไทยให้มีคุณภาพดียิ่งขึ้น

2. ผลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ สามารถนำมาใช้เป็นแนวทางในการแสวงหาความร่วมมือ และสร้างความสัมพันธ์อันดี ระหว่างผู้ปกครองและครู เพื่อรักษาศิลปวัฒนธรรม และส่งเสริมดนตรีไทยให้แพร่หลายในหมู่นักเรียน ผู้ปกครอง และประชาชนทั่วไป

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

(4)

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการศึกษาไว้ ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนวิชาดนตรีไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2539 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตสาทร จำนวน 3 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวาราม จำนวน 171 คน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน 173 คน และโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม จำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 512 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 3 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวาราม จำนวน 80 คน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน 80 คน และโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม 82 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา แบ่งออกเป็น

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 เพศ

1) ชาย

2) หญิง

3.1.2 อายุ

- 1) ต่ำกว่า 40 ปี
- 2) 41-50 ปี
- 3) 51 ปีขึ้นไป

3.1.3 ระดับการศึกษา

- 1) ต่ำกว่าปริญญาตรี
- 2) ปริญญาตรี
- 3) สูงกว่าปริญญาตรี

3.1.4 อาชีพ

- 1) รับราชการ
- 2) รัฐวิสาหกิจ
- 3) ค้าขาย
- 4) รับจ้าง
- 5) อื่น ๆ ระบุ.....

4.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย

ใน 2 ด้าน

4.2.1 ด้านความสำคัญของดนตรีไทย

4.2.2 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ทักษะที่มีต่อดนตรีไทย หมายถึง ทักษะ ความรู้สึก ความคิดเห็น และความเชื่อ ของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย ในทางที่พึงพอใจ ไม่พึงพอใจ ยอมรับหรือไม่ยอมรับ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วย ตามวัตถุประสงค์ 2 ด้านคือ

1.1 ด้านความสำคัญของดนตรีไทย หมายถึง การเห็นคุณค่า ความสำคัญ ศิลปวัฒนธรรม อันเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติไทย

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องหรือเข้าร่วมในกิจกรรมดนตรีไทยที่สถานศึกษาได้จัดขึ้น

2. ดนตรีไทย หมายถึง ดนตรีประจำชาติไทย แบ่งออกเป็นวงดนตรีسامัญและวงดนตรีพื้นเมือง

2.1 วงดนตรีسامัญ หมายถึง วงดนตรีที่เป็นมาตรฐาน มีกฎเกณฑ์แบบแผนในการประสมวง เป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ ได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี

2.2 วงดนตรีพื้นเมือง หมายถึง วงดนตรีที่มีกำเนิดขึ้นจากท้องถิ่นเป็นวงดนตรีที่แต่ละท้องถิ่นประดิษฐ์คิดค้นขึ้นเอง ตามสภาพแวดล้อมและความเป็นอยู่ของแต่ละภาค ซึ่งมีเอกลักษณ์เฉพาะตัวแตกต่างกันไปแต่ละภาค

ในการศึกษาคั้งนี้ ดนตรีไทย จะกล่าวถึง วงดนตรีسامัญ ซึ่งได้แก่ วงปี่พาทย์ วงเครื่องสาย และวงมโหรี เท่านั้น

3. ผู้ปกครองนักเรียน หมายถึง บิดา มารดา หรือผู้ดูแลเด็กที่อยู่ในความปกครอง ทั้งชายและหญิง ซึ่งกำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ปีการศึกษา 2539 และได้เลือกศึกษาวิชาดนตรีไทย ในเขตสาทร มี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนวัดสุทธิวาราม โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนยานนาวาเขตวิทยาคม จำนวน 512 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และได้นำเสนอเป็นหัวข้อตามลำดับดังนี้ ณ ที่นี้ขอแนะนำในดนตรีไทยและดนตรีสากล

(1) ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย

- 1.1 ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย
- 1.2 ประเภทของดนตรีไทย โดยจะแบ่งเป็นดนตรีสากล / ดนตรีไทย
2. ความสำคัญของดนตรีไทย / ดนตรีสากล
3. การส่งเสริมดนตรีไทย / ดนตรีสากล
4. แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับดนตรีไทย / ดนตรีสากล
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. ความรู้พื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับดนตรีไทย1.1 ประวัติความเป็นมาของดนตรีไทย

ดนตรีไทยเริ่มมีมาแต่สมัยใดไม่ปรากฏหลักฐานยืนยันแน่ชัด แต่ก็เชื่อว่าถือกำเนิดมาหลายร้อยปีแล้ว สมประสงค์ สังคหชาติ / 2518 / 38 จากเอกสารทางประวัติศาสตร์และหนังสือวรรณคดีเป็นหลักฐานให้ทราบว่าดนตรีไทยมีความเจริญรุ่งเรือง และพัฒนามาตามลำดับ จนกระทั่งเป็นแบบแผนดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ซึ่งขึ้น ศิลปบรรเลง (2515 / 11) ได้กล่าวถึงความเจริญของดนตรีไทยในสมัยต่าง ๆ ไว้อย่างต่อเนื่อง

สมัยสุโขทัย ดนตรีไทยมีลักษณะเป็นการขับลำนำ และร้องเล่นอย่างพื้นเมือง ลักษณะวงดนตรีเป็นวงปี่พาทย์

สมัยอยุธยา การขับลำนำได้กลายมาเป็นการเล่าเรื่องต่าง ๆ ซึ่งเรียกว่า เสภา ได้ประดิษฐ์เพลงดนตรีและร้องมากขึ้น โดยมากเป็นเพลงขึ้นเดี่ยวหรือสองชั้น

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ดนตรีไทยเจริญมากในสมัยรัชกาลที่ 2 มีการบรรเลงดนตรีไทยรับการขับเสภาเมื่อจบแต่ละบทเป็นครั้งแรก/แต่เครื่องดนตรีไทยมีเพียงเครื่องห้าเท่านั้น/ในสมัยนี้ได้มีเครื่องกำกับจังหวะทำด้วยหนังเกิดขึ้น เรียกว่าสองหน้า คือตัดแปลงจากเปิงมาง มาถ่วงด้วยข้าวสุกแทนตะโพน เพราะเสียงตะโพน ดังกลบเสียงร้อง

ในสมัยรัชกาลที่ 3 วงปี่พาทย์ได้ขยายขึ้นเป็นเครื่องคู่ คือมีระนาดทุ้มคู่กับระนาดเอก ข้องวงเล็กคู่กับข้องวงใหญ่ ฯลฯ

ในสมัยรัชกาลที่ 4 วงปี่พาทย์ขยายขึ้นเป็นเครื่องใหญ่ เพิ่มเครื่องดนตรีทำด้วยโลหะ เรียกว่าระนาดเอกเหล็ก และระนาดทุ้มเหล็ก สมัยนี้ดนตรีไทยได้รับความนิยมมาก จนกระทั่งการบรรเลงดนตรีไทยรับการขับเสภาค่อย ๆ หายไป กลายเป็นการบรรเลงร้องส่งมากขึ้น เพลงสามชั้นเกิดขึ้นมากในสมัยนี้และสืบมาจนกระทั่งบัดนี้ วงเครื่องสายก็เกิดขึ้นในสมัยนี้เช่นกัน

ในสมัยรัชกาลที่ 5 เกิดวงปี่พาทย์ไม้นวมชนิดหนึ่งเรียกว่า ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ใช้คู่กับละครแบบใหม่ซึ่งตัดแปลงมาจากโอเปร่า ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์นี้ฟังไพเราะมาก เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงประกอบด้วย ระนาดเอก ข้องวงใหญ่ ข้องทุ้ม (ข้อง 7 ใบ) ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก ซอด้วง ซออู้ และเครื่องกำกับจังหวะ

ในสมัยรัชกาลที่ 6 ทำนองเพลงในสมัยนี้ได้ประดิษฐ์ให้ไพเราะขึ้น และมีแบบอย่างแตกต่างออกไปเป็นหลายทางโดยอาศัยหลักเดิม เพลงสามชั้นอีกเท่าตัว

ดนตรีไทยได้เจริญรุ่งเรืองสืบมาจนตราบเท่าถึงในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 7 ซึ่งพระองค์ท่านได้ทรงทะนุบำรุง ส่งเสริมและรักษาไว้เป็นเอกประการ มีการบรรเลงเพลงเถากันอย่างแพร่หลาย ได้คิดอังกะลุงไทยตามแบบอังกะลุงชวาขึ้น โดยปรับปรุงระบบเสียงและวิธีเล่นให้เหมาะสม (มนตรี ตราโมท. 2525 : 172) จะเห็นว่าในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราช มีผู้นิยมฝึกดนตรีไทย ปี่พาทย์กันมาก และผู้มีชื่อเสียงในเชิงฝีมือดนตรี ตลอดจนมีความคิดเปลี่ยนแปลงในทางดนตรีก็มีอยู่หลายท่าน และมีสืบต่อ ๆ กันมาอยู่ทุกยุคทุกสมัย (ชื่น ศิลปบรรเลง. 2516 : 86) พระเจ้าแผ่นดินและเจ้านายตลอดจนขุนนาง ผู้ใหญ่ก็ทรงอุปถัมภ์และทะนุบำรุงดนตรีไทย เจ้านายตามวังต่าง ๆ นิยมมีวงดนตรีปี่พาทย์ ผู้มีฝีมือดีมีความ

เชื่อว่าชาวนาจะได้รับความนิยมน้อยลงให้เป็นผู้ควบคุมวงและกำกับการฝึกซ้อม โดยมากมักจะให้มีผู้มีตำแหน่ง "จางวาง" เป็นผู้ควบคุม เพราะมีหน้าที่ในทางธุรการ น้อยกว่าตำแหน่งอื่น ๆ เมื่อมีมากมาหลายวงขึ้นก็มีการประกวดประชันกันตามงานต่าง ๆ ซึ่งภาษาดนตรีไทยเรียกว่า "ประชัน" กันอยู่เนืองนิจ จึงทำให้การดนตรีไทยเฟื่องฟูมาก เช่น ปี่พาทย์วง วงมโหรี, วงมโหรีบางกอกลี, วงมโหรีบางขุนพรหม, วงมโหรีปลายเนินคลองเตย เป็นต้น (วิเชียร กุลธรรมาภัย. 2515 : 28)

อนึ่งทางราชการได้ยกย่องศิลปะประเภทนี้ไว้ในระดับสูง จนถึงกับมีกรมซึ่งเรียกว่า "กรมมโหรี" และ "กรมมโหรีหลวง" มีการพระราชทานบรรดาศักดิ์เป็นที่เชิดหน้าชูตา อาทิเช่น พระยาประสานดุริยศัพท์, พระยาเสนาะดุริยางค์, หลวงสาธิตดนตรี, ขุนเพลงบรรเลงราช, ขุนพาทย์บรรเลงมโหรี ฯลฯ (สุจิต ทร. 2516 : 38) ฉะนั้นจะเห็นว่าการอาชีพใดที่มีหลักประกันอันมั่นคง ก็กิจการนี้ก็มีผู้สนใจมาก หรือถ้าเป็นที่นิยมน้อยของชนชั้นสูง สิ่งนั้นก็มิใช่ว่าจะพินาศตาม เพราะเห็นเป็นของมีค่า ดนตรีไทยจึงรุ่งเรืองมากในสมัยโบราณ ต่อมาเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จอมพลแปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ดนตรีไทยในยุคนั้นเริ่มซบเซาลง เป็นสมัยหัวเลี้ยวหัวต่อของศิลปะดนตรีไทย อาจกล่าวได้ว่า ดนตรีไทยเกือบจะจืดจาง เพราะได้มี "รัฐธรรมนูญ" เกิดขึ้น กล่าวคือห้ามการบรรเลงดนตรีไทย (พระยาภูมิเสวิน. 2516 : 137) เพราะเห็นว่าไม่เหมาะสมกับชาติไทยที่กำลังพัฒนาให้ทัดเทียมกับอารยประเทศ ถึงจะมีได้ห้ามโดยเคร่งครัด ก็ยังอนุญาตให้บรรเลงในงานพิธี หรือในประเพณีบางอย่างได้ แต่ต้องไปขออนุญาตที่กรมศิลปากรหรือที่อำเภอก่อน และต้องมีบัตรนักดนตรีที่ทางราชการออกให้ (ชุมนุมดนตรีไทย องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. 2517 : 34) ต่อมาอีกหลายปี จอมพลแปลก พิบูลสงคราม หดอำนาจลง นายควง อภัยวงศ์ เป็นนายกรัฐมนตรี จึงได้สั่งยกเลิก "รัฐธรรมนูญ" ของจอมพลแปลก พิบูลสงคราม เสีย แต่ดนตรีไทยก็ไม่รุ่งเรืองเหมือนดังแต่ก่อน ก็ยังล้มลุกคลุกคลานมาจนบัดนี้ (พระยาภูมิเสวิน. 2516 : 138)

1.2 ประเภทของดนตรีไทย

การแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีนั้น แตกต่างกันไปตามพันธุ์ และความนิยมของแต่ละชาติ ชาวตะวันตกนิยมแบ่งเครื่องดนตรี ออกเป็น 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ (สำนักสวัสดิการสังคม. 2531 : 2)

1. เครื่องสาย แยกออกเป็นเครื่องสายที่ใช้ดีด และเครื่องสายที่ใช้สี
2. เครื่องลม มีทั้งเครื่องลมที่เป็นเครื่องไม้และเครื่องโลหะ
3. เครื่องตี แยกเป็นเป็นเครื่องบรรเลงทำนอง และเครื่องประกอบ

จังหวัด

สำหรับการแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีไทย แบ่งได้โดยยึดเอากิจริยาที่บรรเลงให้เกิดเป็นเสียงขึ้นเป็นเครื่องแบ่ง กล่าวคือ เครื่องสายที่ใช้มือหรือวัสดุใด ๆ ดีดที่สายแล้วเกิดเสียงขึ้น เช่น กระจับปี่ พณ จะเข้ เรียกว่า "เครื่องดีด" แต่ถ้าเป็นเครื่องสายที่ใช้คันชักสีให้เกิดเป็นเสียง เช่น ซอด้วง ซออู้ และซอสามสาย เรียกว่า "เครื่องสี" เครื่องดนตรีที่ใช้การตีให้เกิดเสียง เช่น ฆ้อง ระนาด ตะโพน โทน กรับ ฉิ่ง เหล่านี้เรียกว่า "เครื่องตี" เครื่องที่ต้องใช้ลมเป่าเข้าในเครื่องจึงจะเกิดเสียง เช่น ปี่ ขลุ่ย เรียกว่า "เครื่องเป่า" ดังนั้นดนตรีไทยจึงจำแนกตามกิจริยาที่บรรเลงได้ 4 ประเภท คือ เครื่องดีด เครื่องสี เครื่องตี และเครื่องเป่า

หน้าที่ในการบรรเลงของเครื่องดนตรีทั้ง 4 ประเภทนั้น จำแนกได้เป็น 2 หน้าที่คือ (สำนักสวัสดิการสังคม. 2531 : 29-34)

1. เครื่องดนตรีจำพวกที่มีระดับเสียงเรียงลำดับกันไม่น้อยกว่า 7 เสียง เช่น ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวงใหญ่ ฆ้องวงเล็ก ปี่ ขลุ่ย ซอด้วง ซออู้ ซอสามสาย เครื่องดนตรีประเภทนี้มีหน้าที่บรรเลงทำนอง

2. เครื่องดนตรีจำพวกที่มีระดับเสียงน้อยไม่สามารถดำเนินทำนองได้ เช่น ฉิ่ง ฉาบ ตะโพน กลองทัด โทน รำมะนา เครื่องดนตรีประเภทนี้ มีหน้าที่บรรเลงเป็นเครื่องประกอบจังหวะ

วงดนตรีของไทยในปัจจุบันแบ่งออกเป็น 3 ชนิดคือ

1. วงปี่พาทย์
2. วงเครื่องสาย
3. วงมโหรี

1. วงปี่พาทย์ คือวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องตีเป็นหลัก โดยมีเครื่องเป่าคือปี่ เป็นประธาน มีเครื่องกำกับจังหวะเป็นตัวประกอบ แยกวิธีการผสมวงตามประเภทของวงและจำนวนเครื่องดนตรี ดังนี้

วงปีพาทย์ไม้แข็ง เป็นวงปีพาทย์สามัญสำหรับบรรเลงประกอบการแสดง และประโคมทั่วไป แบ่งออกเป็น 3 ขนาดคือ

1. วงปีพาทย์เครื่องห้า ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ใน ระนาดเอก ข้องวงใหญ่ ตะโพน กลองทัด และฉิ่ง
2. วงปีพาทย์เครื่องคู่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ใน ปี่นอก ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ ข้องวงเล็ก ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง และฉาบเล็ก
3. วงปีพาทย์เครื่องใหญ่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ใน ปี่นอก ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ระนาดเอกเหล็ก ระนาดทุ้มเหล็ก ข้องวงใหญ่ ข้องวงเล็ก ตะโพน กลองทัด ฉิ่ง ฉาบเล็ก ฉาบใหญ่ กรับ และโหม่ง

นอกจากวงปีพาทย์สามัญแล้วยังมีวงปีพาทย์ประเภทอื่นอีกเช่น

วงปีพาทย์ชาตรี เกิดขึ้นในสมัยอยุธยาใช้บรรเลงประกอบการแสดงละครชาตรี เรียกอีกอย่างหนึ่งว่าปีพาทย์เครื่องห้าชนิดเบา ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่นอก ข้องคู่ โทนชาตรี กลองชาตรี ฉิ่ง และกรับ

วงปีพาทย์นางหงส์ เป็นวงดนตรีที่มีเครื่องดนตรีเหมือนกับวงปีพาทย์ ส่วนที่ผิดแปลกเล็กน้อยคือใช้ปี่ชวาแทนปี่ในและปี่นอก ใช้กลองมลายูแทนตะโพนและกลองทัด เดิมทีเดียวใช้กลองทัดควบคุมจังหวะหน้าทับเสียงดังครึ้ม ครึ้ม วงปีพาทย์นางหงส์ใช้บรรเลงในงานศพเพียงอย่างเดียว แบ่งออกเป็น 3 ขนาด คือ

1. วงปีพาทย์นางหงส์เครื่องห้า ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ชวา ระนาดเอก ข้องวงใหญ่ กลองมลายู และฉิ่ง
2. วงปีพาทย์นางหงส์เครื่องคู่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ชวา ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ข้องวงใหญ่ ข้องเล็ก กลองมลายู ฉิ่ง และฉาบเล็ก
3. วงปีพาทย์นางหงส์เครื่องใหญ่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่ชวา ระนาดเอก ระนาดเหล็ก ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก ข้องวงใหญ่ ข้องวงเล็ก กลองมลายู ฉิ่ง ฉาบเล็ก ฉาบใหญ่ กรับ และโหม่ง

วงปีพาทย์มอญ เป็นวงปีพาทย์ที่นำเอาเครื่องดนตรีมอญบางชิ้นมาผสมกับเครื่องดนตรีไทย และแบ่งขนาดของวงตามปีพาทย์สามัญ เครื่องดนตรีมอญที่นำผสมได้แก่ ปี่มอญ ข้องมอญ ตะโพนมอญ และเปิงมางคอก ปีพาทย์มอญเดิมนำมาบรรเลงได้ในทุกโอกาส ปัจจุบันนิยมบรรเลงในงานอวมงคล แต่ก็มีบ้างที่ใช้ในโอกาสอื่น ๆ ด้วย

อุทิศ นาคสวัสดิ์ (2524 : 196) ได้กล่าวถึงวงปี่พาทย์มอญว่า เมื่อรัชกาลที่ 4 ได้เปิดโอกาสทางดนตรีไทย พระองค์ท่านได้นำปี่พาทย์มอญบรรเลงในงานพระเมรุสมเด็จพระเทพศิรินทราบรมราชินี และต่อมาภายหลังหลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง) เป็นผู้นำออกบรรเลงประโคมศพทั่วไป เพิ่มเติมจากปี่พาทย์นางหงส์ ปี่พาทย์มอญได้ถูกเผยแพร่มากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 6 วงปี่พาทย์มอญมี 3 ประเภท คือ ปี่พาทย์มอญเครื่องห้า ปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ ปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่

1. วงปี่พาทย์มอญเครื่องห้า มีเครื่องดนตรี คือ ปี่มอญ ระนาดเอก น้่องมอญวงใหญ่ ตะโพนมอญ เปิงมางคอก และฉิ่ง

2. วงปี่พาทย์มอญเครื่องคู่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่มอญ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม น้่องมอญวงใหญ่ น้่องมอญวงเล็ก ตะโพนมอญ เปิงมางคอก โหม่ง 3 ใบ ฉิ่ง และฉาบเล็ก

3. วงปี่พาทย์มอญเครื่องใหญ่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ปี่มอญ ระนาดเอก ระนาดเอกเหล็ก ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก น้่องมอญวงใหญ่ น้่องมอญวงเล็ก ตะโพนมอญ เปิงมางคอก โหม่ง 3 ใบ ฉิ่ง ฉาบเล็ก ฉาบใหญ่ และกรับ

วงปี่พาทย์ไม้นวม เป็นวงปี่พาทย์ที่มีเครื่องดนตรีเหมือนกับวงปี่พาทย์สามัญ มีส่วนที่แตกต่างกันคือ ใช้ชลุ่ยเพียงออแทนปี่ เพิ่มซอฮู้เข้าไปเพื่อให้เสียงนุ่มนวลขึ้น และระนาดเอกกับระนาดเอกเหล็กใช้ไม้นวมตี

วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ เป็นวงปี่พาทย์ที่สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ทรงปรับปรุงใหม่ สำหรับใช้ประกอบการแสดงละคร ซึ่งเจ้าพระยาเทเวศร์วงศ์วิวัฒน์ (ม.ร.ว. หลาน กุญชร) คิดปรับปรุงขึ้นใหม่ที่ได้แบบอย่างมาจากละครโอเปร่าของยุโรป นำมาแสดงรับแขกเมืองครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2442 ที่โรงละครดึกดำบรรพ์ จึงได้ชื่อว่า "ละครดึกดำบรรพ์" และวงปี่พาทย์ก็เรียกว่า "วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์" ไปด้วย วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ในปัจจุบันหาฟังได้ยาก เพราะว่ามีโอกาสที่ใช้น้อย ส่วนมากจะใช้วงปี่พาทย์ไม้นวมแทน วงปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ระนาดเอก (ใช้ไม้นวมตี) ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก น้่องวงใหญ่ ชลุ่ยเพียงออ ชลุ่ยฮู้ ซอฮู้ น้่องหุ่ย (มี 7 ลูก เสียงเรียงลำดับ 7 เสียง) ตะโพนกลองตะโพน 2 ลูก (ใช้ตะโพนถอด

ทำนองายขึ้นตีแทนกลองทัด) จึง กลองแขกใช้สำหรับตีประกอบจังหวะเป็นบางเพลง เช่นเดียวกับ ปี่พาทย์ ไม้แข็ง ไม้ฉิ่ง ไม้ฉาบ และกรับพวงใช้บรรเลงเป็นวง บางทีก็มีการ ร้องรับ ประกอบกันทั้งดนตรีขับร้องรวมทั้งการแสดงด้วย

ชนิด อยู่โพธิ์ (2523 : 130) ได้กล่าวถึง ปี่พาทย์ดึกดำบรรพ์ว่า ประกอบ ด้วยเครื่องดนตรี คือ ระนาดเอกตีด้วยไม้ฉิ่ง ฆ้องวงใหญ่ บรรเลงด้วยไม้ฉิ่ง ระนาดทุ้ม ระนาดทุ้มเหล็ก กลองตะโพนหนึ่งคู่ กลองแขก ชลั่ยอู้ ฉิ่ง และฆ้องหุ่ย 7 ใบ ซึ่งใช้ตีลูกตกของเพลงสมัยรัชกาลที่ 5 นี้เอง ได้เกิดวงปี่พาทย์นางหงส์ขึ้นด้วย เป็นวงปี่พาทย์ชนิดพิเศษที่ใช้เฉพาะพระโคมศพ เกิดจากการประสมระหว่างปี่พาทย์ ไม้แข็งกับวงเครื่องกลองแขกชนิดที่ใช้กลองมลายูเข้าด้วยกัน และได้ตัดปี่นอกออก

2. วงเครื่องสาย คือ วงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องสีและเครื่องตีเป็น ส่วนใหญ่ มีเครื่องเป่าและเครื่องตีเป็นส่วนประกอบ วงเครื่องสาย แบ่งออกเป็น 2 ขนาดคือ

1. วงเครื่องสายเครื่องเล็ก ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ซอด้วง 1 คัน ซออู้ 1 คัน จะเข้ 1 ตัว ชลั่ยเพียงออ 1 เล้า โทน รำมะนา และฉิ่ง

2. วงเครื่องสายเครื่องคู่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ซอด้วง 2 คัน ซออู้ 2 คัน จะเข้ 2 ตัว ชลั่ยเพียงออ 1 เล้า ชลั่ยหลิบ 1 เล้า โทน รำมะนา ฉิ่ง และฉาบเล็ก

วงเครื่องสายผสม ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ มีผู้นำเอาเครื่องดนตรีของ ต่างชาติเข้ามาบรรเลงในวงเครื่องสายได้แก่ ไวโอลิน ออร์แกน ขิม หรือ เปียโน จึงเรียกชื่อใหม่ว่า วงเครื่องสายผสม ถ้านำออร์แกนมาบรรเลงกับวง เครื่องสาย ก็เรียกว่า "วงเครื่องสายผสมออร์แกน" ถ้านำขิมมาบรรเลง ก็เรียกว่า "วงเครื่องสายผสมขิม"

วงเครื่องสายผสมขิม อาจจะผสมในวงเครื่องสาย วงเล็กหรือเครื่องสาย เครื่องคู่ก็ได้ ประกอบด้วยเครื่องดนตรีคือ ซอด้วง ซออู้ จะเข้ ขิม ชลั่ย โทน รำมะนา และฉิ่ง

วงเครื่องสายปี่ชวา เกิดขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นการนำเอาปี่ชวาและ กลองแขกมาผสมกับวงเครื่องสาย ซึ่งสมัยนั้นเรียกว่า "วงกลองแขกเครื่องใหญ่"

วงเครื่องสายปี่ชวาประกอบด้วยเครื่องดนตรีคือ ปี่ชวา ขอด้วง ขอฮู้ จะเข้
ขลุ่ยหลีบ กลองแขก ฉิ่ง และฉาบเล็ก

3. วงมโหรี คือวงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทเครื่องดีด
สี ดี เป่า รวมกัน เป็นการนำเอาวงปี่พาทย์และวงเครื่องสายมารวมกัน มีการ
แก้ไข ตัดทอน และเพิ่มเติม เครื่องดนตรีบางอย่างบ้างเล็กน้อย ตัดปี่ออกและใช้
ขลุ่ยแทน ส่วนเพิ่มเติมคือ เพิ่มขอสามสายเข้าไป เพราะขอสามสายไม่ได้ผสมอยู่
ในวงเครื่องสายหรือวงปี่พาทย์ วงมโหรีในปัจจุบันมี 3 ขนาดคือ

1. วงมโหรีเครื่องเล็ก ประกอบด้วยเครื่องดนตรี คือ ขอสามสาย
1 คัน ขอด้วง 1 คัน ขอฮู้ 1 คัน จะเข้ 1 ตัว ขลุ่ยเพียงออ 1 เล่า ระนาดเอก
ฆ้องวง (ฆ้อง กลาง) โทน รำมะนา ฉิ่ง และฉาบเล็ก

2. วงมโหรีเครื่องคู่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรีคือ ขอสามสาย 1 คัน
ขอสามสายหลีบ 1 คัน ขอด้วง 2 คัน ขอฮู้ 2 คัน จะเข้ 2 ตัว ขลุ่ยเพียงออ 1 เล่า
ขลุ่ยหลีบ 1 เล่า ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ฆ้องวง (ฆ้องกลาง) ฆ้องวงเล็ก โทน
รำมะนา ฉิ่ง และฉาบเล็ก

3. วงมโหรีเครื่องใหญ่ ประกอบด้วยเครื่องดนตรีคือ ขอสามสาย
1 คัน ขอสามสายหลีบ 1 คัน ขอด้วง 2 คัน ขอฮู้ 2 คัน จะเข้ 2 ตัว ขลุ่ยเพียงออ
1 เล่า ขลุ่ยหลีบ 1 เล่า ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ระนาดเอกเหล็ก ระนาดทุ้มเหล็ก
ฆ้องวง (ฆ้องกลาง) ฆ้องวงเล็ก โทน รำมะนา ฉิ่ง ฉาบเล็ก กรับ และโหม่ง.

2. ความสำคัญของดนตรีไทย

ดนตรีไทยเป็นศิลปะอย่างหนึ่ง ที่สืบทอดมาจากบรรพบุรุษ เป็นมรดกล้ำค่าทาง
วัฒนธรรมไทย ดนตรีไทยเป็นเครื่องหมายแสดงความเป็นเอกลักษณ์ของความเป็นชาติ
นอกจากจะเป็นเอกลักษณ์ของชาติแล้ว ยังแสดงถึงความเจริญรุ่งเรืองของชาติด้วย
(ประสาธน์ บริบูรณ์กุล. 2537 : 20) ดังที่ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (2516 :
7-9) ได้กล่าวว่า "ดนตรีไทย เป็นงานศิลปะที่แสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรมไทย
สาขาหนึ่งมาแต่โบราณ ชาติไทยที่มีวัฒนธรรมรุ่งเรืองมาตั้งแต่อดีตกาล ดังจะเห็น
ได้จากศิลปะด้านต่าง ๆ ซึ่งรวมทั้งดนตรีไทยและเครื่องดนตรีไทย ดนตรีไทยเป็นสื่อ

ที่สำคัญอย่างหนึ่งซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเจริญรุ่งเรืองทางวัฒนธรรม คุณธรรม
เจตคติ ตลอดจนอารมณ์ของคนไทย" ดนตรีไทยเป็นศิลปะที่บริสุทธิ์ ดังที่ เสฐียรโกเศศ
(2514 : 40) ได้กล่าวว่า ดนตรีไทยมีพลังอำนาจในการกล่อมเกล่าจิตใจมนุษย์ให้
สงบเย็น ละเอียดอ่อน ละเมียดละไม มีผลให้บังเกิดความสุขในสังคมได้ทางหนึ่ง
เช่นเดียวกับที่เคยเป็นมาในอดีต เพราะดนตรีเป็นศิลปะชนิดเดียวที่สามารถเข้าถึง
จิตใจของมนุษย์ได้โดยตรงไม่ต้องอาศัยสื่อสิ่งใด ดังคำกล่าวของพลาโต (Plato)
ที่ว่า ดนตรีและจังหวะหาทางสู่ส่วนลึกกลับของจิตได้ด้วยตัวของมันเอง.

(ดนตรีมีผลทางการผ่อนคลายอารมณ์เป็นอย่างดี ทำให้เกิดกลมกลืนในใจ
และแม้แต่สังคมก็ได้รับความกลมกลืนจากผลของดนตรีไม่น้อยไปกว่าจิตใจของบุคคล

นอกจากนี้ศิลปะยังช่วยบรรเทาความตึงเครียดในสังคม นำไปสู่สันติภาพและ
เจตคติที่ดีงาม ศิลปะมิใช่วัตถุที่พึงละเมอ แต่อยากให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในความชื่นชม
ทางสุนทรีย์ ทำให้ความอยากได้ใคร่ดี เป็นเขาเป็นเรา อ่อนลง ทำให้ชีวิตของ
มนุษย์ต่างก็มีระดับสูงขึ้น (กิริติ บุญเจือ. 2521 : 376)

ดนตรีไทยซึ่งเป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่มีคุณค่าในการเสริมสร้างคุณธรรมในใจ
โดยไม่อาจอธิบายเป็นคำพูดได้ และโดยเหตุที่ดนตรีไทยถึงแม้จะมีได้มีเจตนา
สั่งสอนศีลธรรมโดยตรง แต่ก็มีผลทางสั่งสอนศีลธรรม ดังเช่นที่ กิริติ บุญเจือ
(2521 : 385) ยังได้กล่าวถึงคุณค่าของศิลปะไว้อีกว่า ศิลปะมุ่งให้ความพึงพอใจ
มิใช่สอน แต่ศิลปะที่แท้จริงย่อมมีผลทางศีลธรรมอยู่ในตัวเสมอ.. ศิลปินต้องไม่คิดตั้ง
ตัวเป็นนักเทศน์.. เราควรพึงพอใจเป็นเพียงผู้เผยแผ่แรงจูงใจของศิลปินเป็นสิ่งสูงส่ง
แม้การเป็นครูบาอาจารย์ก็หาทัดเทียมไม่.. เพราะเหตุนี้เองศิลปะจึงมีอิทธิพลต่อ
ศีลธรรมเป็นอย่างมาก เพราะแสดงอุดมคติทางจิตใจออกมา และเพราะอำนาจ
ของศิลปินในแง่ส่งเสริมความดี อันหาขอบเขตมิได้

3. การส่งเสริมดนตรีไทย

การส่งเสริมดนตรีไทย ต้องได้รับความร่วมมือหลายฝ่ายทั้งเอกชน หน่วยงาน
ราชการ สถาบันการศึกษา องค์การ สมาคม ชนาคา และบริษัทห้างร้านต่าง ๆ

วิเชียร กุลตันท์ (2518 : 40) ได้กล่าวถึงวิธีส่งเสริมดนตรีไทย โดย
เสนอแนะแก่หน่วยงานทางราชการว่าควรส่งเสริมดังนี้

1. ควรให้มีการบรรเลงทางวิทยุกระจายเสียงมากครั้งขึ้น ครั้งหนึ่งให้มีเวลานาน ๆ และควรมีการบรรยายประกอบเพลงด้วย เพราะจะทำให้ผู้ฟังเข้าใจดียิ่งขึ้น
2. ควรมีการส่งเสริมให้มีผู้แต่งเพลงไทยเดิมกันให้มากขึ้น ควรให้รางวัลแก่ผู้ที่แต่งเพลงไทยเดิมได้ดี
3. ควรจัดตั้งสมาคมนักดนตรีไทยขึ้น เพื่อเป็นแหล่งกลางสำหรับแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็นกันอย่างกว้างขวาง
4. ควรมีการเผยแพร่ดนตรีไทยสู่ประชาชน ไม่ใช่อยู่แต่ในแผนกดุริยางค์ไทยของกรมศิลปากร
5. ควรให้มีการประกวดประชันฝีมือในด้านดนตรีไทย
6. ควรเพิ่มวิชา "ความรู้ทั่วไปในการดนตรีไทย" ไว้ในหลักสูตรของโรงเรียนทั่วไป เพื่อให้เด็กได้รู้คุณค่าของการเล่นดนตรีไทย นิยมชมชอบและฟังเข้าใจ
7. ส่งเสริมให้แต่ละสถาบันการศึกษามีวงดนตรีไทย
สำหรับด้านประชาชนควรมีการร่วมมือกันดังนี้
 1. ควรจะศึกษาและสอบสวนให้รู้ว่าการดนตรีไทยของเราเป็นมาอย่างไร และคืออะไร จะได้เกิดความเลื่อมใส
 2. เมื่อเห็นว่ามีคุณค่า ควรช่วยกันรักษา และเชิดชูศิลปวัฒนธรรมแขนงนี้ไว้ให้เป็นสัญลักษณ์ประจำชาติ
 3. เมื่อได้ยินได้ฟัง หรือพบปะการแสดงศิลปะทางดนตรีไทย ณ ที่ใด ควรให้ความสนใจบ้างไม่มากก็น้อย
 4. การอบรมบุตรหลานให้มีความรู้เรื่องเพลงไทย ให้ได้เรียนหรือร้องเพลงไทยเดิม หรือหัดเครื่องดนตรีไทย
 5. ถ้าจัดงานมงคลต่าง ๆ เช่น งานมงคลสมรส, ขึ้นบ้านใหม่, วันเกิด, ควรให้มีการบรรเลงดนตรีไทยในงานนั้น ๆ

จากการสัมมนาดนตรีไทยซึ่งมูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์ พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ จัดขึ้นเนื่องในวันพระบรมราชสมภพครบ 17 รอบ (204 ปี) ของพระองค์ เมื่อวันที่ 25-27 กุมภาพันธ์ 2515 ที่ประชุมได้สรุปการส่งเสริม

ดนตรีไทยว่า การส่งเสริมดนตรีไทยจำเป็นต้องดำเนินการโดยด่วน และกระทำกันอย่างกว้างขวาง เพื่อจะรักษาไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมทางด้านนี้ด้วย วิธีการดังต่อไปนี้ (มูลนิธิพระบรมราชานุสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย. 2515 : 2)

1. เนื่องจากสื่อมวลชนโดยเฉพาะวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ให้ความสนใจต่อดนตรีไทยน้อย โอกาสที่ผู้ฟังจะได้ฟังดนตรีไทยจึงมีไม่มากนัก ดังนั้นเพื่อให้คนไทยมีโอกาสฟังดนตรีไทยมากขึ้น สถานีวิทยุกระจายเสียงและโทรทัศน์ควรจัดเวลาสำหรับดนตรีไทยเป็นประจำทุกวัน

2. เพื่อดำรงรักษาไว้ซึ่งคุณลักษณะอันแท้จริงของดนตรีไทย ซึ่งในขณะนี้ได้มีการดัดแปลงจนผิดเพี้ยนไปบ้าง ถูกลืมและสูญหายไปบ้างจึงควรให้มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับดนตรีไทย รวบรวมบันทึกเสียงดนตรีไทยที่ถูกต้องไว้ เพื่อการศึกษาต่อไป โดยให้สถาบันหรือหน่วยราชการที่รับผิดชอบในศิลปะด้านนี้ เช่น กรมศิลปากร เป็นผู้ดำเนินงาน

3. เพื่อให้ดนตรีไทยมีกำลังใจในการเล่นดนตรีไทย จึงควรหาทางส่งเสริม นักดนตรีไทยและครูดนตรีไทย สนับสนุนให้หน่วยงานธุรกิจและราชการ จัดตั้งวงดนตรีไทยขึ้น และอุปถัมภ์ดนตรีไทย

4. เพื่อให้ผู้ฟังเกิดความรู้ความเข้าใจดนตรีไทย ควรหาทางให้ได้ฟังดนตรีไทยมากขึ้น โดยให้สถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ สอนการฟังดนตรีไทย จัดตั้งวงดนตรีไทยขึ้น มีการแสดงสาธิตให้ประชาชนได้ฟังเป็นครั้งคราว

5. เพื่อให้การถ่ายทอดดนตรีไทยสืบเนื่องกันอยู่เสมอ ขอให้กรมศิลปากร ฝึกฝนนักดนตรีไทย และฝึกผู้ที่จะไปเป็นครูสอนดนตรีไทยให้มากขึ้น

4. แนวคิดและทัศนคติเกี่ยวกับดนตรีไทย

ดนตรีไทยเป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่บรรพบุรุษได้สร้างสรรค์และสะสมมาแต่ในอดีตจนสืบต่อมาถึงปัจจุบัน เป็นมรดกทางวัฒนธรรมที่ได้ศึกษากันมาอย่างมีระบบระเบียบแบบแผนเช่นเดียวกับศาสตร์สาขาอื่น ๆ การสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรีนั้น ไม่เหมือนกับการสืบทอดวัฒนธรรมทางด้านวัตถุ เพราะวัฒนธรรมทางดนตรีหากไม่ได้รับการยอมรับของสังคมในแต่ละสมัย ก็ย่อมสูญหายไป เกี่ยวกับการแนวคิดการสืบทอดวัฒนธรรมทางดนตรีนั้น วิเชียร กุลธัมภ์ (2518 : 29) ได้กล่าวไว้ว่า

วิเชียร กุศทัตต์ (๒๕๒๕ : ๒๙) ได้กล่าวไว้ว่า

...วัฒนธรรมทางดนตรีของชาติใดก็ตาม จะรุ่งเรืองเป็นที่นิยมของชนในชาติต่อ ๆ ไป หรือของชนชาติอื่น ได้ ย่อมประกอบด้วยองค์ 4 ประการ กล่าวคือ (1) จะต้องมีการสะสมและสืบทอดมาโดยไม่ขาดตอนขาดระยะ (2) จะต้องไม่ปล่อยให้มีอยู่อย่างใดก็คงมีอยู่อย่างนั้น หรือหายตกลงไปตามกาลเวลา แต่ตรงกันข้ามจะต้องพยายามคิดค้นให้มีแปลกใหม่เพิ่มเติมจากของเดิมอยู่เสมอและต้องให้เข้ากันด้วยดี กลมกลืนกับของเก่าด้วย (3) จะต้องส่งเสริมเพื่อเผยแพร่ไปในหมู่ของชนชาตินั้นเอง และถ้าสามารถทำได้ก็ให้เผยแพร่ไปถึงชาติอื่นทั้งใกล้และไกลด้วยก็ยิ่งดี (4) จะต้องปรับปรุงและแก้ไขให้เหมาะสมกับสภาพและสิ่งแวดล้อมเฉพาะหน้า และเหตุการณ์ในปัจจุบัน

ซึ่งวัฒนธรรมทางด้านดนตรีไทยของไทย ได้พัฒนาการขึ้นมาจากการสืบทอดเพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมของชาติจนพัฒนาขึ้นมาเป็นวิชาชีพหนึ่ง ในอดีตก็ได้มีการยึดอาชีพดนตรีไทยเป็นอาชีพของกลุ่มชนกลุ่มหนึ่งเช่นเดียวกัน รูปแบบอาชีพดังกล่าวจะปรากฏออกมาในลักษณะของหน้าที่ของไพร่ หรือทาส หรือสามัญชนที่จะบำเรอความสุขให้กับชนชั้นสูงของสังคม และการยึดอาชีพนักดนตรีไทยเพื่อประกอบอาชีพและทำมาหาเลี้ยงชีพอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งดนตรีไทยได้เข้าไปมีบทบาทในชีวิตความเป็นอยู่ของคนไทยมาตั้งแต่ในอดีต ทั้งในส่วนของราชสำนัก สามัญชน ที่จำเป็นต้องนำดนตรีไทยเข้าไปใช้บรรเลงประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความครึกครื้นในพิธีกรรมต่าง ๆ และเพื่อสร้างความศักดิ์สิทธิ์ให้แก่งานนั้น ๆ ดังที่ ปราณี วงษ์เทศ (๒๕๒๑ : ๒๒) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับดนตรีว่า ดนตรีไทยนั้นมีลักษณะโครงสร้างที่สะท้อนถึงลักษณะโครงสร้างของสังคมของไทย ดนตรีไทยเกี่ยวข้องกับชีวิตของคนไทยตั้งแต่เจ้าฟ้าเจ้าแผ่นดินจนกระทั่งถึงชาวนาชาวบ้านทั่วไป ในอดีตนั้นในชีวิตของคน ๆ หนึ่งยากนักที่จะไม่ได้ผ่านขั้นตอนของชีวิตที่ต้องมีดนตรีเข้ามามีส่วนด้วยตั้งแต่เกิด โทณจุกทำขวัญ บวชนาค แต่งงาน ทำบุญ จนถึงงานศพ ดนตรีไทยจะเป็นส่วนหนึ่งของพิธีกรรมเหล่านี้ จะแยกออกจากกันไม่ได้

บทบาทของดนตรีไทยแต่เดิมมาจนถึงปัจจุบันได้จำแนกบทบาทตามหน้าที่ได้ ๓ สถานะ คือ (1) ประกอบพิธี เช่น พิธีกรรมทางศาสนา (2) ประกอบการแสดง (3) ขับกล่อม เช่น ขับเล่าเรื่อง ขับเสภา กล่อมขวัญสัตว์ กล่อมขวัญ

วัตถุในพิธีหลวง และกล่อมบรรพชาภาค คือการบรรเลงดนตรีในงานต่าง ๆ ทั้งที่เป็นงานมงคลและอวมงคล (เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. 2529 : 26-27)

สังคมไทยได้แบ่งแนวคิดเกี่ยวกับดนตรีไทยออกเป็น 2 แนวคิดหลัก กล่าวคือ (มาศสุภา สีสูกอง. 2531 9-13)

1. แนวคิดที่ว่าดนตรีไทยเป็นสิ่งไม่ดีและเป็นวิชาชีพของชนชั้นต่ำของสังคม สาเหตุของการมองวิชาชีพดนตรีไทยในแง่ดังกล่าว มีสาเหตุมาจาก 2 ประการคือ

1.1 เกิดจากความคิดของชนชั้นปกครองประเทศสมัยก่อน ทั้งนี้สืบเนื่องจากสังคมไทยในสมัยการปกครองระบอบสมบูรณาญาสิทธิราช ที่ได้แบ่งชนชั้นของสังคมที่เห็นได้อย่างชัดเจน ออกเป็น 4 ชนชั้น กล่าวคือ ขุนนาง เจ้านาย ไพร่ และทาส ซึ่งชนชั้นเจ้านายและขุนนางถือตัวเองว่าเป็นบุคคลชั้นสูงของสังคม มีหน้าที่ปกครองประเทศ ส่วนไพร่ และทาสนั้น เป็นชนชั้นของสามัญชนที่มีหน้าที่รับใช้ชนชั้นสูง ที่ปกครองประเทศมีหน้าที่กำหนดนโยบายหรือสนับสนุนสิ่งต่าง ๆ ให้มีขึ้นตามความต้องการของตนเอง ซึ่งผู้ปฏิบัติคือ ไพร่ หรือทาส ผลจากการแบ่งชนชั้นในสังคมนี้เอง ได้ส่งผลมาถึงการศึกษาวิชาชีพดนตรีไทยที่เกิดขึ้นเป็นแนวคิดที่ฝังอยู่ในจิตใจของคนไทยส่วนมากมาจนถึงปัจจุบัน คือ วิชาชีพดนตรีไทย

1.2 ความเชื่อที่เกิดจากอิทธิพลของพุทธศาสนา ศาสนาเข้ามามีบทบาทในชีวิตของคนไทยตั้งแต่โบราณ พุทธศาสนาซึ่งเป็นศาสนาประจำชาติไทยของไทย ที่ได้กำหนดข้อห้ามเกี่ยวกับด้านดนตรีไว้ในอุโบสถศีลข้อที่ 7 ที่ห้ามการฟ้อนรำ ห้ามขับร้อง ห้ามทำเพลง ห้ามดูในสิ่งที่น่าสงสัยชวนใจนำไปสู่อบายมุข ซึ่งการห้ามดังกล่าวก็เป็นการมองวิชาดนตรีเป็นวิชาที่ไม่ดี ที่น่าบุคคลผู้เข้าไปสัมผัสให้ออกไปสู่ในทางของความหายนะ จึงเป็นสิ่งที่ควรหลีกเลี่ยง แม้ศาสนาพุทธนั้นได้นำดนตรีไทยเข้ามาบรรเลงประกอบพิธีกรรมในทางศาสนาก็ตาม

2. แนวคิดที่เห็นว่าดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูงที่มีประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งดนตรีไทยก่อให้เกิดความบันเทิงใจแก่ผู้ฟัง ในสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ พระองค์ได้ให้การสนับสนุนด้านดนตรีไทยมาก ดังคำกลอนบทหนึ่งได้กล่าวไว้ว่า "ชนใดไม่มีดนตรีกาล ในสันดานเป็นคนชอบกลนัก" ซึ่งพระองค์ได้ให้แง่คิดเกี่ยวกับด้านดนตรีว่าเป็นสิ่งที่ดี เป็นสิ่งที่ทุกคน

ควรจะมีไว้ และจากพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบันได้กล่าวถึงวิชาดนตรีไทยไว้ว่า ศิลปของชาติไทย เป็นพยานอันหนึ่งที่แสดงว่าชาติไทยเป็นคติที่เจริญรุ่งเรืองมาแต่โบราณ การที่จะรักษาแบบแผนความเจริญรุ่งเรืองนี้ไว้มิให้เลิกลาย ควรที่จะได้รวบรวมศิลปของไทยไว้มิให้เสื่อมสูญ เพราะในปัจจุบันนี้ศิลปของชาติอื่น เข้ามาปะปนอยู่เป็นอันมาก อาจทำให้ศิลปของไทยเรา ซึ่งอยู่ในระดับที่ดั่งามอยู่แล้ว ผันแปรไปได้ วิชาดนตรีไทยเป็นศิลปสำคัญที่ชาติไทยเราได้รับเป็นมรดกตกทอดมาหลายชั่วคนแล้ว (กรมศิลปากร. 2514 : บทนำ)

จากความคิดและความเชื่อในทางดนตรีไทยที่มีความขัดแย้งกันอยู่ในตัวของบุคคลผู้บริโศคนั้นทำให้แบ่งความคิดเกี่ยวกับดนตรีไทยออกเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่คิดว่าเป็นสิ่งที่ดี และส่วนที่คิดว่าดนตรีไทยเป็นสิ่งที่ไม่ดี ในส่วนของตัวดนตรีนั้นไม่ได้เปลี่ยนแปลงตัวมันเอง เพียงแต่ถูกกำหนดให้เป็นไปตามความต้องการของผู้ใช้ในแต่ละสังคมและแต่ละสมัย ซึ่งสังคมทุกสังคมได้บริโศคนตรีที่เหมือนกัน มีลักษณะเดียวกัน แต่ได้มองไปคนละแง่ ซึ่งดนตรีไทยในราชสำนักกับดนตรีไทยของสามัญชน หากจะแตกต่างกันก็ในด้านเวลา และสถานที่เท่านั้น

ประธาน บริบูรณ์างกูร (2537 : 34) ได้กล่าวถึงแนวคิดในการอนุรักษ์หาแนวทางที่จะส่งเสริม ป้องกัน และรักษาดนตรีไทยมิให้เสื่อมสูญ อันจะเป็นแนวทางในการพัฒนาให้ดนตรีไทยเป็นที่นิยมควบคู่ไปกับสังคมไทยตลอดไป แนวคิดจึงเป็นการมุ่งให้คนไทยได้เห็นคุณค่า มีความรัก และสนใจ ที่เข้าร่วมกิจกรรมด้านดนตรีไทย ด้วยความซาบซึ้ง และชื่นชม ดังนี้

1. ต้องมีการสะสม และถ่ายทอด
2. จะต้องคิดค้น และปรับปรุงให้เหมาะสมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมโดยยึดรูปแบบเดิมไว้ให้มาก
3. พยายามให้ทุกคนในชาติมีส่วนร่วมในการส่งเสริมเผยแพร่
4. ยกย่องค่านิยมของดนตรีไทยให้เป็นที่ยอมรับของสังคมมากขึ้น
5. ชี้ให้ผู้รู้หรือผู้มีบทบาทต่อสังคม เห็นความสำคัญ จริงจัง และจริงจัง ต่อการพัฒนาดนตรีไทย

6. สร้างสภาพแวดล้อมทางดนตรีไทยให้กว้างและทั่วถึง การขาดช่วงของดนตรีไทยระยะเวลาหนึ่งทำให้คนไทยห่างเหิน ถ้าได้จัดสภาพแวดล้อมให้คนไทยได้ฟังดนตรีไทยมาก ๆ จนรู้สึกคุ้นเคย ก็จะช่วยให้คนไทยเข้าใจดนตรีไทย และฟังดนตรีไทยมากขึ้น ความสามารถในระดับความสามารถนาดนตรีไปใช้ประกอบเป็นวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ กิจกรรมดนตรีควรมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนภายในห้องเรียน และกิจกรรมเสริมการรู้นอห้องเรียนรวมทั้งการปลูกฝังทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพดนตรีด้วยตลอดเวลาของการเรียน

จากทัศนคติต่าง ๆ ที่ดนตรีไทยมีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมไทยนั้นต้องถือเอาอดีตและปัจจุบันเป็นหลัก แต่สำหรับอนาคตยังไม่แน่นอน หากสังเกตสภาพแนวโน้มของสังคมไทย เริ่มมีการจัดระเบียบที่รัดกุมขึ้น มีการวางกฎเกณฑ์ที่แน่นอน เพราะความจำเป็นของสังคมจะต้องเป็นอย่างนั้น จะถือเอาความคิดของตนเป็นใหญ่เป็นอิสระอยู่ไม่ได้ ไม่เช่นนั้นสังคมก็จะไปไม่รอด เมื่อนั้นลักษณะของคนไทยก็อาจจะเปลี่ยนแปลงไปอีกรูปแบบหนึ่งก็ได้ ทั้งนี้เพราะสังคมไทยกำลังประสบปัญหาในการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมและสังคมอย่างรวดเร็ว การรับเอาอารยธรรมตะวันตกเข้ามาทำให้วัฒนธรรมไทยบางอย่างต้องเปลี่ยนแปลงออกไป ดังที่กำลังประสบอยู่ในปัจจุบัน

กล่าวโดยสรุป หากศึกษาดนตรีไทยให้ถึงจุดของวิชาการจะพบว่าดนตรีไทยก็เปรียบเหมือนกระจกที่สะท้อนให้เห็นถึงสภาพของสังคมไทย ค่านิยม พฤติกรรม รวมทั้งจารีตประเพณี อันเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทยในอดีตได้อย่างดี ทำให้พบปัญหาว่าทำไมสภาพของดนตรีไทยในปัจจุบันจึงมีแต่ทรงกับทรุด ทำให้บางคนมองว่ารักษาดนตรีไทยไว้ไม่ได้ การบรรเลงดนตรีไทยหรือมีการสั่งสอนฝึกหัดดนตรีไทย ก็คล้ายกับว่ารักษาของเก่าในพิพิธภัณฑ์ชิ้นหนึ่งไว้ได้เท่านั้น แทนที่จะทำให้ดีขึ้น

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

(ประภาพร วรรณคุณมัย 2508 : 84) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องความนิยมในศิลปวัฒนธรรมของนักเรียนชาย - หญิง ชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนรัฐบาลในส่วนกลาง ปี 2508 ผลการวิจัยในด้านศิลปะดนตรีไทยปรากฏผลดังนี้) ไม่ 107

- ไม่ 1014
1. นักเรียนชายเล่นเครื่องดนตรีไทยประเภทต่าง ๆ มากกว่านักเรียนหญิง
 2. ความรู้เรื่องดนตรีไทยไม่แพร่หลาย เพราะว่ามีนักเรียนมีความรู้ในเรื่องดนตรีไทยอย่างสูงร้อยละ 30 เท่านั้น และต่ำสุดร้อยละ 2
 3. นักเรียนชายให้เหตุผลเกี่ยวกับการที่ไม่มีความรู้ทางด้านดนตรีไทยว่าเป็นเพราะไม่ชอบและคิดว่าเสียงไม่เพราะ หัดยาก และไม่มีพรสวรรค์ นักเรียนหญิงให้เหตุผลเช่นเดียวกัน
 4. นักเรียนชายมีความรู้ทางด้านดนตรีไทย เครื่องสายไทยและเครื่องสายผสมน้อยกว่านักเรียนหญิง
 5. อธิปไตยที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้และความสนใจในเรื่องศิลปะดนตรีไทย คือ สื่อมวลชน โรงเรียน ครอบครัว และผู้เชี่ยวชาญ ตามลำดับ
- 351 → บรรจง สังข์สรวง (2509-3-42) ได้สำรวจทัศนคติและความสนใจด้านดนตรีของเด็กวัยรุ่น กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาเป็นนักเรียนชายและหญิง จำนวน 407 คน ที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2, 3 และ 4 ในโรงเรียน 3 แห่ง ได้แก่ โรงเรียนมัธยมสาธิตปทุมวัน, โรงเรียนสวนกุหลาบวิทยาลัย และโรงเรียนราชดำริ ผลการวิจัย สรุปได้ดังนี้
1. เด็กวัยรุ่นส่วนมากสนใจและมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรี
 2. เด็กวัยรุ่นที่มีโอกาสไปชมการบรรเลงดนตรีนอกบ้านจำนวนมากที่สุดไปชมที่โรงเรียนของตนหรือโรงเรียนอื่น รองลงมาที่สังคีตศาลา งานวัด ห้องประชุม เอ.ยู.เอ
 3. เด็กวัยรุ่นส่วนมากชอบดนตรีประเภทสากลนิยมมากที่สุด และชอบประเภทคลาสสิกและประเภทจังหวะเร้าร้อนเล็กน้อย
 4. เด็กวัยรุ่นที่เล่นดนตรีเป็นมีจำนวนน้อย
 5. ในบ้านของเด็กวัยรุ่นส่วนใหญ่มีบุคคลที่สนใจดนตรี ซึ่งบุคคลเหล่านี้มีส่วนเสริมสร้างความสนใจและทัศนคติที่ดีต่อดนตรีให้แก่เด็กวัยรุ่น
 6. เด็กวัยรุ่นต้องการให้มีการส่งเสริมดนตรีในโรงเรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ กัน เป็นต้นว่า ให้มีการสอนดนตรีทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติแก่นักเรียนทุกคน ให้วงดนตรีของโรงเรียนมีโอกาบบรรเลงให้นักเรียนฟังมากขึ้น และให้โรงเรียนตั้งวงดนตรีหลาย ๆ ประเภท

101 พุสดี มานูพิรพงษ์ (~~2512:58-59~~) ได้สำรวจความสนใจทางด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาล โรงพยาบาลหญิงในปี พ.ศ. 2512 พบว่า ความสามารถทางด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาลมีส่วนสัมพันธ์กับพื้นฐานทางครอบครัว สิ่งแวดล้อม เศรษฐกิจ บุคคล รวมทั้งอุปกรณ์ดนตรีต่าง ๆ ภายในบ้านมาก ครอบครัวที่สมบูรณ์ในด้านเศรษฐกิจ ครอบครัวที่อยู่ในเขตที่เจริญ ภายในครอบครัวมีเครื่องดนตรีและบุคคลที่สนใจดนตรีจะมีส่วนส่งเสริมความสนใจและความสามารถด้านดนตรีของสมาชิกในครอบครัว จะเห็นว่าการที่บุคคลต่าง ๆ ในบ้านสนใจดนตรีในลักษณะต่าง ๆ กันมีส่วนในการส่งเสริมความสนใจและความสามารถทางด้านดนตรีของเด็ก *

107 อรวรรณ บรรจงศิลป์ (~~2518:33-34~~) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางดนตรีโดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของโรงเรียนประถมสาธิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 162 คน ผลการวิจัยพบว่า ความถนัดทางดนตรีมีความสัมพันธ์ทางบวกกับสิ่งแวดล้อมทางดนตรีและความสนใจดนตรีมีความสัมพันธ์กันเองสูงกว่าค่าสหสัมพันธ์ของตัวทำนายแต่ละตัวกับตัวเกณฑ์ (~~ความสัมพันธ์ทางดนตรี~~) *

107 ประดิษฐ์ อินทนิล (2524 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาทัศนคติต่อดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนกลาง ผลการวิจัยพบว่าโดยส่วนรวมนิสิตนักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีไทย นิสิตนักศึกษายังมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีไทยมากกว่านิสิตนักศึกษาชาย นอกจากนี้ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ประสบการณ์ทางดนตรีไทยในมหาวิทยาลัย และสภาพแวดล้อมทางดนตรีไทย ส่งผลต่อทัศนคติด้านดนตรีไทยของนิสิตนักศึกษาด้วย

107 นกมล พูลสวัสดิ์ (~~2528: บทคัดย่อ~~) ได้ศึกษาเรื่องสมรรถภาพครูดนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดสุรินทร์ และศรีสะเกษ ต้องการ พบว่า สมรรถภาพครูดนตรีตามความต้องการของครูและนักเรียนโรงเรียนมัศึกษามีความเห็นเช่นเดียวกันว่า สมรรถภาพด้านต่าง ๆ ทุกด้าน เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นสำหรับครูดนตรี และโดยเฉพาะสมรรถภาพด้านมนุษยสัมพันธ์เป็นสมรรถภาพที่จำเป็นอย่างยิ่ง แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะด้านพบว่าสมรรถภาพครูดนตรีด้านมนุษยสัมพันธ์ตามความเห็นของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาและนักเรียนในจังหวัดศรีสะเกษแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 และสมรรถภาพครูดนตรีด้านวิชาการ คือรู้จักวิธีบำรุงรักษา เครื่องดนตรีไทย เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับ ครู และนักเรียนโรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษต้องการมากที่สุด *

๒๑ อรุณ วิวัฒนาบุรุษ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการประเมิน หลักสูตรวิชาเอกดนตรีในวิทยาลัยครู ผลการวิจัยพบว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ส่วนใหญ่มีความเหมาะสม โครงสร้างของเนื้อหาสาระเน้นด้านทฤษฎีมากกว่าปฏิบัติ มีดนตรีตะวันตกมากกว่าดนตรีไทย จำนวนหน่วยกิตภาคปฏิบัติดนตรีมีน้อยเกินไป เนื้อหาส่วนใหญ่เหมาะสม การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้นสำหรับหลักสูตรพบว่า ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร อาจารย์ผู้สอนมีคุณวุฒิต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานของทบวง มหาวิทยาลัย จำนวนอาจารย์ไม่เพียงพอ อุปกรณ์การเรียนการสอนยังไม่เพียงพอ และยังไม่พร้อมเท่าที่ควร ส่วนนักศึกษามีความพร้อมและคุณสมบัติเหมาะสมในระดับ ปานกลาง และในการการประเมินกระบวนการ พบว่า กระบวนการของหลักสูตร ยังไม่เหมาะสมเท่าที่ควร การดำเนินการเรียนของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง มีลักษณะเป็นผู้รับ มีการซักถามและแสดงความคิดเห็นน้อย กระบวนการเรียนการสอนยังไม่เหมาะสม นักศึกษาได้รับการพัฒนาด้านพุทธิพิสัยและทักษะพิสัยน้อย ส่วน การประเมินผลผลิต พบว่า บัณฑิตวิชาเอกดนตรีศึกษา มีคุณสมบัติความมุ่งหมายของ หลักสูตรค่อนข้างน้อย *

๒๒ เฉิมพล งามสุทธิ (1980 : A) ได้ศึกษาการสำรวจทัศนคติของผู้บริหาร และครูดนตรี เกี่ยวกับการศึกษาดนตรีในประเทศไทย พบว่า ทัศนคติต่อการศึกษาดนตรีในประเทศไทย ระหว่างผู้บริหารและผู้สอนดนตรีในประเทศไทย มีทัศนคติที่ดีต่อการศึกษาวิชาดนตรีไม่แตกต่างกัน แต่มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อวิธีการบริหารและวิธีสอนดนตรี อย่างไรก็ตาม กลุ่มตัวอย่างทั้งสองคือ ทั้งผู้บริหารและผู้สอนดนตรียอมรับและเข้าใจในข้อที่ว่า ดนตรีเป็นการศึกษาทางวิชาการที่มีความสำคัญเท่าเทียมกับวิชาอื่น ๆ

๒๓ มาศสุภา สีสุทอง (2531 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาพัฒนาการของการศึกษาวิชาชีพนครไทยสมัยรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะแรก (พ.ศ. 2325 - 2475) เป็นการจัดการศึกษาโดยอิสระมีบ้าน วัด และวัง เป็นสถานศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำความรู้ความสามารถทางดนตรีไปใช้บรรเลงดนตรีเพื่อ

ประกอบพิธีกรรมต่าง ๆ หลักสูตรการปฏิบัติเพื่อนำไปใช้ ระยะที่สอง (พ.ศ. 2476-2529) เป็นการจัดการศึกษาในสถาบันการศึกษา เพื่อผลิตบุคลากรด้านดนตรีไทยให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐและจัดการศึกษาตามสถาบันที่เปิดสอนวิชาสีพन्दตรีไทย โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อผลิตศิลปินดนตรีไทยและผลิตครูดนตรีไทย การสนับสนุนของผู้บริหารประเทศเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ดนตรีไทยได้รับการพัฒนาความต้องการของผู้บริหารและความต้องการของหน่วยงาน สิ่งที่เป็นปัญหาต่อการศึกษาวิชาดนตรีไทยคือการถ่ายทอดที่ไม่มีการบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์อักษรเพื่อเป็นหลักฐาน และการที่ไม่ได้คิดสิ่งใหม่ ๆ ขึ้นมาแทนสิ่งที่สูญหายไป ทำให้วิชาสีพन्दตรีไทยไม่ได้พัฒนาขึ้นเท่าที่ควร < 12107

12107) ทศไนย อายุเจริญ ~~๒๕๕๕ : ๑๒๗-๑๒๘~~ ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร โดยศึกษาสภาพและปัญหาในการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในด้านเป้าหมาย นโยบาย การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการสอน การจัดบรรยากาศในชั้นเรียน และการวัดและประเมินผล ผลการวิจัยพบว่า ด้านเป้าหมาย ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการกำหนดเป้าหมายในการเรียนการสอนดนตรีไทยเป็นพิเศษ คือมุ่งให้นักเรียนมีความรู้ มีทักษะทางการเล่นดนตรีและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย ด้านนโยบาย ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดครูเข้าสอนดนตรีไทย โดยคำนึงถึงความสามารถและประสบการณ์ทางด้านดนตรีไทย ด้านการส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอน ผู้บริหารส่วนใหญ่ส่งเสริมและสนับสนุนโดยให้มีการสอนเครื่องดนตรีไทยเพิ่มเติมนอกเวลาเรียน ด้านการเตรียมการสอน ให้ความสำคัญของการเตรียมการสอน โดยครูมีการเตรียมสื่อการสอนอย่างพร้อมเพรียง และมีการประชุมปรึกษาหารือก่อนทำการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน วิธีสอนที่ครูสอนดนตรีไทยทั้งในและนอกเวลาให้มากที่สุดคือ การฝึกทักษะการเล่นดนตรี ด้านการใช้สื่อการสอน พบว่า สื่อการสอนซึ่งครูที่สอนในเวลาเรียนใช้มากที่สุดคือ เครื่องบันทึกเสียง ด้านการจัดบรรยากาศในชั้นเรียน พบว่า สถานที่ที่ใช้เรียนดนตรีไทยทั้งในและนอกเวลาเรียนส่วนใหญ่เป็นห้องดนตรีไทยโดยเฉพาะ และด้านการวัดและประเมินผล

พบว่าทั้งครูที่สอนดนตรีไทยในเวลาและนอกเวลา มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบความสามารถ และพัฒนาการทางด้านดนตรีไทยของนักเรียน โดยมีการสอนภาคปฏิบัติมากที่สุด ← 12107

12107 ประสาน บริบูรณ์างกูร (2537 : 100-106) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในสหวิทยาลัยรัตนโกสินทร์ โดยศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหาร อาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรมดนตรีไทย และนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านวัตถุประสงค์ ผู้บริหารและอาจารย์ที่ปรึกษากิจกรรม และนักศึกษามีความคิดเห็นว่าผู้มีส่วนบาทสูงสุดในการกำหนดโครงการและวัตถุประสงค์คือผู้บริหาร ด้านการจัดดำเนินกิจกรรม มีความเห็นว่าทั้งผู้บริหารและอาจารย์ต้องมีส่วนสำคัญในการส่งเสริม และสนับสนุนกิจกรรมที่นักศึกษาจัดขึ้น ด้านการประชาสัมพันธ์มีความเห็นว่า การประชาสัมพันธ์กิจกรรมทางด้านดนตรีไทยควรใช้วิธีการติดป้ายประกาศ ซึ่งนับว่าเป็นวิธีที่สะดวก ประหยัด ด้านการประเมิน ควรมีการประเมินในด้านความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม ด้านงบประมาณ มีความเห็นตรงกันว่าให้อธิการเป็นผู้ควบคุมดูแลงบประมาณ และด้านวัสดุอุปกรณ์ ควรจัดซื้อด้วยงบประมาณของวิทยาลัยเป็นลำดับแรก

107 งานวิจัยต่างประเทศ

สลัส (Sluss. 1968 : 755-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องทัศนคติที่มีต่อดนตรีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สุดท้าย จำนวน 4 โรง ในรัฐโคโลราโด โดยศึกษาเปรียบเทียบความแตกต่างของทัศนคติในแง่มุมหลังทางด้านดนตรีของนักเรียน ด้านอาชีพผู้ปกครอง และเปรียบเทียบระหว่างโรงเรียน

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนทั้งหมดเห็นความสำคัญของดนตรี แต่มีทัศนคติต่อดนตรีว่าเป็นดนตรีที่มีระเบียบแบบแผน (serial music) น้อยที่สุด นักเรียนที่มีภูมิหลังทางด้านดนตรีมาก จะมีทัศนคติที่ดีต่อดนตรีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนวิชาดนตรีนักเรียนจะทำคะแนนแบบทดสอบวัดทัศนคติได้สูงกว่าโรงเรียนที่ไม่มีโปรแกรมด้านดนตรี แต่อาชีพของผู้ปกครองไม่มีผลต่อทัศนคติที่มีต่อดนตรี

107 เบิร์ช (Birch. 1969 : 1743-A) ได้ศึกษาวิจัยเรื่ององค์ประกอบที่ทำให้ทัศนคติทางด้านดนตรีของครูแตกต่างกัน โดยใช้แบบทดสอบที่มีชื่อว่า The Oregon Test for Attitude toward Music เพื่อวัดทัศนคติที่สัมพันธ์กับประสบการณ์ทางด้านดนตรีและความเชื่อมั่นในตัวเองในการสอนดนตรี ผลการวิจัยพบว่า ประสบการณ์ทางด้านดนตรีกับทัศนคติมีความสัมพันธ์กัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ครูหญิงกับครูชาย มีความแตกต่างกันในเรื่องทัศนคติที่มีต่อดนตรี, ประสบการณ์ทางด้านดนตรี และความเชื่อมั่นในตัวเอง และทัศนคติที่มีต่อดนตรีสัมพันธ์กับความเชื่อมั่นในตัวเองในการสอนดนตรี แต่จำนวนที่ทำการสอนดนตรีกับทัศนคติที่มีต่อดนตรีไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

108 จากเอกสารและผลงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นพอสรุปได้ว่า การศึกษาดนตรีไทย ควรที่จะได้รับการส่งเสริมและฟื้นฟู ให้เห็นถึงความสำคัญของดนตรีไทยในด้านคุณค่า ศิลปวัฒนธรรม จึงควรที่จะปลูกฝังให้นักเรียน นักศึกษา ได้ตระหนักว่าดนตรีไทยเป็นศิลปะอันล้ำค่า ควรดำรงรักษาไว้ และจากผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่าทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนมีส่วนสัมพันธ์กับตัวแปรต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ เป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำมาเป็นข้อมูลในการตั้งสมมติฐานต่อไป

สมมติฐานในการศึกษาค้นคว้า

1. ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนดนตรีไทยที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้ง 2 ด้านแตกต่างกัน (๓๓๖.๖๖ / ๓๓๖.๖๖)
2. ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนดนตรีไทยที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้ง 2 ด้านแตกต่างกัน (~~~~~)
3. ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนดนตรีไทยที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้ง 2 ด้านแตกต่างกัน (~~~~~)
4. ผู้ปกครองนักเรียนที่เรียนดนตรีไทยที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ทั้ง 2 ด้านแตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาค้นคว้า

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าตามรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

(3.1)

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่ลง
ทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ในปีการศึกษา 2539
สังกัดสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตสาทร จำนวน 3 โรงเรียน คือ
โรงเรียนวัดสุทธิวราราม จำนวน 171 คน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย จำนวน
173 คน และโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม จำนวน 168 คน รวมทั้งสิ้น 512 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทย
ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2539 จำนวน 3
โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวราราม จำนวน 80 คน โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
จำนวน 80 คน และโรงเรียนยานนาวาเวชวิทยาคม 82 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน
จำนวนตามตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนและระดับชั้นเรียน

ลำดับที่	โรงเรียน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง			
		ม. 1	ม. 2	ม. 3	รวม
1	วัดสุทธิวราราม	30	26	24	80
2	สตรีศรีสุริโยทัย	32	24	24	80
3	ยานนาเวศวิทยาคม	30	26	26	82
	รวม	92	76	74	242

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. 3

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย โดยแบ่งเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม นอกเหนือจาก 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบสอบถามตอนนี้มีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

วิธีสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. ศึกษาตำรา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวกับการประวัติความเป็นมา ดนตรีไทย ความสำคัญ การส่งเสริม การอนุรักษ์ ดนตรีไทย แนวคิดและทฤษฎีดนตรีไทยในสมัยต่าง ๆ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดขอบเขตและเนื้อหา เพื่อสร้างเป็นแบบสอบถาม

2. นำข้อมูลที่ได้มาสร้างเป็นแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้

3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ประชาชนและกรรมการคุมปริญญาณพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้องในภาษาและเนื้อหา แล้วจึงส่งให้อาจารย์สวัสดิ์ ทับทิมศรี ผู้เชี่ยวชาญด้านดนตรีไทย และอาจารย์อัจฉรา สุขารมย์ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านพฤติกรรมศาสตร์ ทำการตรวจสอบ จากนั้นนำกลับมาแก้ไขแล้วจึงนำไปหาค่าความเชื่อมั่น

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เพื่อให้เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้มีคุณภาพเชื่อถือได้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตรวจสอบคุณภาพดังนี้

1. การหาความเที่ยงตรง (validity) เมื่อสร้างแบบสอบถามฉบับร่างเสร็จแล้ว นำเสนอประชาชนและกรรมการคุมปริญญาณพนธ์ ตรวจสอบความถูกต้อง จากนั้นจึงให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณา เพื่อขอคำแนะนำแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขให้เหมาะสมทั้งด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้ ให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ เป็นความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content validity)

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนทั้ง 3 โรงเรียน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1970 : 161) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ 0.90

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูล และขอหนังสือจากกรมสามัญศึกษาเพื่อขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียน
2. เมื่อได้รับอนุญาตจากผู้บริหารแล้วจึงดำเนินการเก็บข้อมูล โดยขอความร่วมมือจากครูประจำชั้นให้ช่วยฝากแบบสอบถามไปกับนักเรียนที่ได้คัดเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ผู้ปกครองตอบแล้วให้นักเรียนนำแบบสอบถามที่ตอบแล้วมาส่งที่ครูประจำชั้น และผู้วิจัยนัดหมายขอรับแบบสอบถามกลับคืนในภายหลัง ซึ่งการเก็บข้อมูลนี้ ดำเนินการในระหว่างวันที่ 10 - 30 สิงหาคม 2539 และเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืนได้จำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.17 ของแบบสอบถามทั้งหมดที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

- เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแล้ว ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้
1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับ ซึ่งแบบสอบถามที่ได้กลับคืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้ง 240 ฉบับ
 2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้
 3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณค่าความถี่ และร้อยละ โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
 4. วิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย ใน 2 ด้าน โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ใช้เกณฑ์การประเมินค่าความคิดเห็น แบ่งออกเป็น 5 ระดับดังนี้

คะแนน 1.00 - 1.80	หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
คะแนน 1.81 - 2.60	หมายถึง เห็นด้วยน้อย
คะแนน 2.61 - 3.40	หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 3.41 - 4.20	หมายถึง เห็นด้วยมาก
คะแนน 4.21 - 5.00	หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

5. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ค่าคะแนนที (t-test) และหากมีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบ F-test และเมื่อพบความแตกต่างจะทดสอบเป็นรายคู่ โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (Sheffe' Method)

ทั้งนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติดังกล่าว ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS-X (Statistical Package for the Social Science Version- X)

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.4

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

1.1 การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach. 1970 : 161)

$$\alpha = \frac{K}{K - 1} \left[1 - \frac{\sum S^2_{.j}}{S^2_{.t}} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

K แทน จำนวนข้อคำถามทั้งหมด

$\sum S^2_{.j}$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแบบสอบถามแต่ละข้อ

$S^2_{.t}$ แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งหมด

2. ค่าสถิติพื้นฐาน

2.1 ค่าคะแนนเฉลี่ย ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ.

2522 : 59)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma X}{N}$$

เมื่อ $\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

ΣX แทน ผลรวมของคะแนน

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

2.2 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ล้วน สายยศ และ

อังคณา สายยศ. 2522 : 64)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \Sigma X^2 - (\Sigma X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ΣX แทน ผลรวมทั้งหมดของคะแนน

ΣX^2 แทน ผลรวมของคะแนนแต่ละด้านยกกำลังสอง

N แทน จำนวนคะแนนทั้งหมด

3. ใช้ t-test ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง
ของกลุ่ม (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 86)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ t แทน ค่าสถิติแสดงความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม

$\bar{X}_1$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 1

$\bar{X}_2$ แทน ค่าคะแนนเฉลี่ยกลุ่มที่ 2

S_1^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 1

S_2^2 แทน ความแปรปรวนกลุ่มที่ 2

n_1 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 1

n_2 แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ 2

4. ทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยระหว่างตัวแปรมากกว่า 2 กลุ่ม
โดยใช้ F-test (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. 2522 : 88)

$$F = \frac{MS_B}{MS_W}$$

F แทน ค่าใช้พิจารณา F-distribution

MS_B แทน ค่าความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MS_W แทน ค่าความแปรปรวนภายในกลุ่ม

5. เมื่อพบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแล้วตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ โดยวิธีของ Sheffe' (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2533 : 240)

$$S = \sqrt{(k-1)F(\alpha, df_u, df_w)} \sqrt{MS_w (1/n_1 + 1/n_2)}$$

เมื่อ S แทน ค่าวิกฤตแบบเซฟเฟ

$F(\alpha, df_u, df_w)$ แทน ค่า F ที่เปิดตารางการแจกแจงของค่า F ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ $df = k-1$ และ $df = n-k$

เมื่อ k แทนจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

MS_w แทน ค่า Mean square ภายในกลุ่มที่ได้คำนวณแล้วในการวิเคราะห์ความแปรปรวน

n_1, n_2 แทน จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างคู่ที่นำมาเปรียบเทียบ

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยได้เสนอการ
วิเคราะห์ข้อมูล และแปลผลตามลำดับดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อสะดวกในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล และเพื่อให้สื่อความหมาย
ได้เข้าใจตรงกัน ผู้วิจัยได้นำสัญลักษณ์มาใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

N	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน t - distribution
F	แทน	ค่าที่ใช้พิจารณาใน F - distribution
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Sum Squares
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยของผลบวกกำลังสองของคะแนน หรือ Mean Square
df	แทน	ขั้นของความอิสระ หรือ Degree of Freedom
*	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	ค่าความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมข้อมูลที่ส่งกลับมาจำนวน 240 ฉบับ จากจำนวนที่ส่งไปทั้งหมด 242 ฉบับแล้ว นำแบบสอบถามทั้งหมดมาตรวจสอบความสมบูรณ์ ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทั้งหมดเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์สามารถนำไปวิเคราะห์ได้ ดังนั้นจึงนำมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบความเรียงดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย

โดยรวมและรายด้าน

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย จำแนกตามตัวแปร

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมของผู้ปกครองนักเรียน

ในการวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยเพื่อแปลความหมาย ผู้วิจัยได้กำหนดช่วงคะแนน (Class interval) ดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย

คะแนน 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

คะแนน 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยน้อย

คะแนน 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง

คะแนน 3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยมาก

คะแนน 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน

การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียน จำนวน 240 คน
ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	ความถี่	ร้อยละ
1. <u>เพศ</u>		
1.1 ชาย	89	37.08
1.2 หญิง	151	62.92
2. <u>อายุ</u>		
2.1 ต่ำกว่า 40 ปี	106	44.17
2.2 41 - 50 ปี	119	49.58
2.3 51 ปีขึ้นไป	15	6.25
3. <u>ระดับการศึกษา</u>		
3.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	202	84.17
3.2 ปริญญาตรี	38	15.83
3.3 ปริญญาโท	—	—
4. <u>อาชีพ</u>		
4.1 ข้าราชการ	—	—
4.2 รัฐวิสาหกิจ	23	9.58
4.3 ค้าขาย	68	28.33

ตาราง 2 (ต่อ)

รายละเอียดข้อมูลส่วนตัว	ความถี่	ร้อยละ
4.4 รับจ้าง	101	42.09
4.5 แม่บ้าน	48	20.00
รวม	240	100.00

จากตาราง 2 แสดงว่าสถานภาพของผู้ปกครองนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อจำแนกตาม เพศ พบว่า เป็นเพศชาย มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 37.08 เพศหญิง มีจำนวน 151 คน คิดเป็นร้อยละ 62.92 เมื่อจำแนกตามอายุ พบว่า ช่วงอายุ ต่ำกว่า 40 ปี มีจำนวน 106 คน คิดเป็นร้อยละ 44.17 ช่วงอายุ 41-50 ปี มีจำนวน 119 คน คิดเป็นร้อยละ 49.58 และช่วงอายุ 51 ปี ขึ้นไป มีจำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 6.25 เมื่อจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีจำนวน 202 คน คิดเป็นร้อยละ 84.17 และ ระดับการศึกษาปริญญาตรี มีจำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 15.83 เมื่อจำแนกตาม อาชีพ พบว่า ทำงานในรัฐวิสาหกิจ มีจำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 9.58 ค้าขาย มีจำนวน 68 คน คิดเป็นร้อยละ 28.33 รับจ้าง มีจำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 42.09 และแม่บ้าน มีจำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย

วิเคราะห์ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยใช้ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังปรากฏในตาราง 3-5

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย	3.75	0.43	มาก
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	2.92	0.77	ปานกลาง
รวม	3.34	0.52	ปานกลาง

จากตาราง 3 แสดงว่าทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านความสำคัญของดนตรีไทย อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับ
ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านความสำคัญของดนตรีไทย
แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การเล่นดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.14	0.83	มาก
2. ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง	4.23	0.74	มากที่สุด
3. ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย	4.64	0.62	มากที่สุด
4. ครูดนตรีไทยเป็นผู้มีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์	3.96	0.80	มาก
5. การบรรเลงดนตรีไทยประกอบในงานพิธีต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3.67	0.96	มาก
6. การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทย ช่วยผ่อนคลายสมองได้	3.74	0.93	มาก
7. ควรจัดหลักสูตรดนตรีไทยให้มีการสอนทุกระดับชั้นเรียน	3.80	1.02	มาก
8. ควรส่งเสริมให้ครูดนตรีไทยได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.18	0.80	มาก
9. ควรเปิดสอนดนตรีไทยนอกเวลาราชการให้กับนักเรียนได้เรียน	3.66	1.01	มาก

ตาราง 4 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
10. การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียน มีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย	3.46	1.01	มาก
11. การเรียนดนตรีไทยทำให้เสียค่าใช้จ่าย มากขึ้น	2.55	1.15	ปานกลาง
12. การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียน มีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ	4.02	0.94	มาก
13. การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียน ให้เป็นพลเมืองดี	3.17	1.04	มาก
14. การเรียนดนตรีไทยควรจัดสถานที่เรียน ให้เป็นสัดส่วน	4.07	0.87	มาก
15. ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล	2.45	1.26	น้อย
รวม	3.75	0.43	มาก

จากตาราง 4 แสดงว่าทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านความสำคัญของดนตรีไทย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยมากที่สุด มี 2 ข้อ คือข้อ 3) ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย ($\bar{X}=4.64$) และข้อ 4) ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง ($\bar{X}=4.23$) ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยน้อย คือข้อ 15) ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล ($\bar{X}=2.45$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายข้อ

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ท่านให้ค่าปรึกษาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.92	1.08	ปานกลาง
2. ท่านให้คำแนะนำและร่วมประสานงานในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.85	1.07	ปานกลาง
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงานด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.56	1.11	น้อย
4. ให้ค่าปรึกษาทุกครั้งเมื่อบุตรของท่านมีปัญหาการเรียนดนตรีไทย	3.38	1.13	ปานกลาง
5. ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไปฟังดนตรีไทย	3.45	1.08	มาก
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทยทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	2.90	1.16	ปานกลาง
7. ท่านให้การสนับสนุนงบประมาณต่อการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.95	1.08	ปานกลาง
8. ท่านร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาดนตรีไทย	2.35	1.09	น้อย
9. ท่านได้ให้ความร่วมมือเผยแพร่ในการส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีไทย	2.94	1.22	ปานกลาง
10. ท่านให้ความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทย	2.66	1.15	ปานกลาง
11. ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดูงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ	2.97	1.21	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความคิดเห็น
12. ทำน่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนให้ประชาชน ผู้ปกครองเข้ามาบิณฑาทและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	3.06	1.10	ปานกลาง
13. ทำน่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย	2.73	1.16	ปานกลาง
14. ทำน่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ในกิจกรรมดนตรีไทย	2.46	1.14	น้อย
15. ทำน่วมมือกับทางโรงเรียนในการฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัยและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย	3.60	1.11	มาก
รวม	2.92	0.77	ปานกลาง

จากตาราง 5 แสดงว่าทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทยด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยมาก มี 2 ข้อ คือ ข้อ 15) ทำน่วมมือกับทางโรงเรียนในการฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัยและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย ($\bar{X}=3.60$) และข้อ 5) ทำนรู้ลึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไปฟังดนตรีไทย ($\bar{X}=3.45$) ส่วนข้อที่มีระดับความคิดเห็นเห็นด้วยน้อย คือ ข้อ 3) ทำนมีส่วนร่วมในการกำหนดงานด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น ($\bar{X}=2.56$) ข้อ 14) ทำน่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ในกิจกรรมดนตรีไทย ($\bar{X}=2.46$) และข้อ 8) ทำน่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาดนตรีไทย ($\bar{X}=2.35$)

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบความแปรปรวนความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย

การวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง จำแนกตามตัวแปรวิเคราะห์ โดยใช้ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้การทดสอบค่าที (t- disbution) และค่า F (F-disbution) ดังรายละเอียดในตาราง 6-30

ตาราง 6 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย	เพศชาย (N=89)		เพศหญิง (N=151)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย	3.78	0.42	3.73	0.43	0.81
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	2.94	0.78	2.90	0.76	0.34
รวม	3.36	0.53	3.32	0.51	0.53

จากตาราง 6 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อหนึ่ง

ตาราง 7 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	เพศชาย (N=89)		เพศหญิง (N=151)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเล่นดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.08	0.88	4.18	0.79	-0.88
2. ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง	4.18	0.79	4.26	0.71	-0.84
3. ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย	4.70	0.55	4.61	0.65	1.11
4. ครูดนตรีไทยเป็นผู้มีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์	4.01	0.73	3.93	0.84	0.81
5. การบรรเลงดนตรีไทยประกอบในงานพิธีต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3.65	0.94	3.66	0.97	-0.08
6. การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทย ช่วยผ่อนคลายสมองได้	3.69	0.92	3.77	0.94	-0.72
7. ควรจัดหลักสูตรดนตรีไทยให้มีการสอนทุกระดับชั้นเรียน	3.71	1.05	3.85	1.00	-1.06
8. ควรส่งเสริมให้ครูดนตรีไทยได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.27	0.79	4.12	0.80	1.41
9. ควรเปิดสอนดนตรีไทยนอกเวลาราชการให้กับนักเรียนได้เรียน	3.66	0.99	3.66	1.03	0.05

ตาราง 7 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	เพศชาย (N=89)		เพศหญิง (N=151)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย	3.57	1.05	3.39	1.12	1.26
11. การเรียนดนตรีไทยทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น	2.60	1.18	2.53	1.14	0.42
12. การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ	4.10	0.83	3.97	0.99	1.07
13. การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี	3.83	0.99	3.65	1.07	1.34
14. การเรียนดนตรีไทยควรจัดสถานที่เรียนให้เป็นสัดส่วน	4.24	0.79	3.97	0.91	2.52**
15. ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล	2.42	1.19	2.47	1.31	-0.33
รวม	3.78	0.42	3.73	0.43	0.81

จากตาราง 7 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ด้านความสำคัญของดนตรีไทย โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 14) การเรียนดนตรีไทยควรจัดสถานที่เรียนให้เป็นสัดส่วน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 8 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีเพศต่างกัน
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	เพศชาย (N=89)		เพศหญิง (N=151)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ท่านให้ค่าปรึกษาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.89	1.15	2.93	1.03	-0.31
2. ท่านให้คำแนะนำและร่วมประสานงานในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.93	1.10	2.81	1.06	-0.86
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงานด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.56	1.08	2.56	1.13	0.04
4. ให้ค่าปรึกษาทุกครั้งเมื่อบุตรของท่านมีปัญหาการเรียนดนตรีไทย	3.27	1.06	3.45	1.16	-1.23
5. ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไปฟังดนตรีไทย	3.33	1.11	3.52	1.06	-1.36
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทยทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	2.98	1.15	2.85	1.16	0.80
7. ท่านให้การสนับสนุนงบประมาณต่อการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.98	1.07	2.93	1.09	0.30
8. ท่านร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาดนตรีไทย	2.48	1.11	2.27	1.09	1.44
9. ท่านได้ให้ความร่วมมือเผยแพร่ในการส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีไทย	3.02	1.20	2.89	1.23	0.83
10. ท่านให้ความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทย	2.79	1.10	2.58	1.17	1.35

ตาราง 8 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	เพศชาย (N=89)		เพศหญิง (N=151)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
11. ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการ ดูงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ	2.97	1.16	2.97	1.25	0.00
12. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการ สนับสนุนให้ประชาชน ผู้ปกครองเข้า มาฝึกอบรมและมีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมดนตรีไทย	2.97	1.10	3.11	1.11	-0.99
13. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการ จัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับ ดนตรีไทย	2.78	1.09	2.71	1.20	0.44
14. ท่านช่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ ในกิจกรรมดนตรีไทย	2.53	1.10	2.43	1.16	0.68
15. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการ ฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัยและเจตคติที่ดี ต่อดนตรีไทย	3.63	1.06	3.59	1.15	0.29
รวม	2.94	0.78	2.90	0.76	0.34

จากตาราง 8 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้อแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 9 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ
ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย	ต่ำกว่า 40 ปี (N=89)		41-50 ปี (N=151)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความสำคัญของดนตรีไทย	3.71	0.39	3.77	0.42	3.92	0.59	1.70
2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	2.93	0.76	2.89	0.77	3.00	0.84	0.15
รวม	3.32	0.49	3.33	0.52	3.46	0.68	0.46

จากตาราง 9 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแปรปรวนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.61	0.31	1.70
ภายในกลุ่ม	237	42.73	0.18	
	239	43.34		
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง				
ระหว่างกลุ่ม	2	0.18	0.09	0.15
ภายในกลุ่ม	237	140.62	0.59	
	239	140.80		
	2	0.25	0.12	0.46
	237	63.46	0.27	
รวม	239	63.71		

จากตาราง 10 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติ ต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสอง

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน ด้านความสำคัญ
ของดนตรีไทย แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านความสำคัญของ ดนตรีไทย	ต่ำกว่า 40 ปี (N=106)		41-50 ปี (N=119)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเล่นดนตรีไทยเป็นการ ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.19	0.79	4.08	0.86	4.33	0.82	0.95
2. ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง	4.32	0.66	4.14	0.78	4.33	0.90	1.78
3. ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ ความเป็นชาติไทย	4.63	0.64	4.66	0.61	4.53	0.52	0.32
4. ครูดนตรีไทยเป็นผู้มีความ สามารถและความคิดสร้างสรรค์	3.91	0.80	3.97	0.82	4.27	0.59	1.34
5. การบรรเลงดนตรีไทยประกอบ ในงานพิธีต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3.58	0.94	3.71	0.98	3.73	0.96	0.56
6. การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทย ช่วยผ่อนคลายสมองได้	3.70	0.96	3.77	0.93	3.80	0.77	0.21
7. ควรจัดหลักสูตรดนตรีไทยให้มี การสอนทุกระดับชั้นเรียน	3.70	1.01	3.85	1.02	4.13	1.06	1.47
8. ควรส่งเสริมให้ครูดนตรีไทยได้ เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูน ความรู้และประสบการณ์	4.08	0.79	4.23	0.79	4.33	0.90	1.31
9. ควรเปิดสอนดนตรีไทยนอกเวลา ราชการให้กับนักเรียนได้เรียน	3.69	0.96	3.64	1.08	3.60	0.99	0.09

ตาราง 11 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญของ ดนตรีไทย	ต่ำกว่า 40 ปี (N=106)		41-50 ปี (N=119)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วย ให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน วิชาอื่นด้วย	3.34	1.11	3.50	1.08	3.93	1.10	2.13
11. การเรียนดนตรีไทยทำให้เสีย ค่าใช้จ่ายมากขึ้น	2.44	1.13	2.61	1.14	2.87	1.41	1.20
12. การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริม ให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ	4.00	0.89	4.06	0.93	4.87	1.25	0.33
13. การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลา นิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี	3.68	0.99	3.70	1.04	4.07	1.39	0.92
14. การเรียนดนตรีไทยควรจัด สถานที่เรียนให้เป็นสัดส่วน	4.00	0.97	4.10	0.80	4.27	0.70	0.84
15. ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับ ดนตรีสากล	2.40	1.30	2.47	1.24	2.67	1.18	0.33
รวม	3.71	0.39	3.77	0.42	3.92	0.59	1.70

จากตาราง 11 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย โดยรวมและรายข้อ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 12 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอายุต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 40 ปี (N=106)		41-50 ปี (N=119)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ท่านให้ค่าปรึกษาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.93	0.99	2.91	1.15	2.87	1.41	0.03
2. ท่านให้คำแนะนำและร่วมประสานงานในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.78	0.95	2.87	1.13	3.27	1.39	1.35
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงานด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.69	1.07	2.46	1.15	2.40	1.18	0.31
4. ให้ค่าปรึกษาทุกครั้งเมื่อบุตรของท่านมีปัญหาการเรียนดนตรีไทย	3.43	1.15	3.30	1.10	3.67	1.18	0.89
5. ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไปฟังดนตรีไทย	3.52	1.08	3.37	1.03	3.60	1.40	0.69
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทยทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	2.86	1.12	2.87	1.12	3.47	1.55	1.94
7. ท่านให้การสนับสนุนงบประมาณต่อการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.99	1.10	2.88	0.99	3.20	1.57	0.71
8. ท่านร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาดนตรีไทย	2.38	1.13	2.33	1.05	2.33	1.29	0.05

ตาราง 12 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ประกอบการ	ต่ำกว่า 40 ปี (N=106)		41-50 ปี (N=119)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
9. ท่านได้ให้ความร่วมมือเผยแพร่ ในการส่งเสริมวัฒนธรรม ดนตรีไทย	2.84	1.22	2.97	1.20	3.33	1.29	1.19
10. ท่านให้ความร่วมมือในการ จัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทย	2.55	1.16	2.74	1.09	2.73	1.53	0.74
11. ท่านสนับสนุนให้ครูและ นักเรียนในการดำเนินงานด้าน ดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ	3.00	1.26	2.97	1.13	2.73	0.38	0.32
12. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการสนับสนุนให้ประชาชน ผู้ประกอบการ เข้ามามีบทบาทและ มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ดนตรีไทย	3.17	1.09	3.01	1.12	2.67	1.11	1.60
13. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียน ในการจัดหาวิทยากรมาให้ ความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย	2.60	1.09	2.81	1.19	3.07	1.22	1.54
14. ท่านช่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ในกิจกรรมดนตรีไทย	2.51	1.21	2.42	1.02	2.53	0.38	0.21

ตาราง 12 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	ต่ำกว่า 40 ปี (N=106)		41-50 ปี (N=119)		51 ปีขึ้นไป (N=15)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
15. ทำน่วมมือกับทางโรงเรียน ในการฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัย และเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย	3.69	1.12	3.58	1.06	3.13	1.41	1.76
รวม	2.93	0.76	2.89	0.77	3.00	0.84	0.15

จากตาราง 12 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้อ แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 13 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=202)		ปริญญาตรี (N=38)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ด้านความสำคัญของดนตรีไทย	3.75	0.43	3.76	0.39	-0.16
2. ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	2.94	0.77	2.81	0.72	0.99
รวม	3.35	0.53	3.29	0.47	0.71

จากตาราง 13 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสาม

ตาราง 14 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=202)		ปริญญาตรี (N=38)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเล่นดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	4.12	0.84	4.26	0.72	-1.10
2. ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง	4.21	0.75	4.34	0.67	-1.07
3. ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติไทย	4.62	0.63	4.74	0.55	-1.13
4. ครูดนตรีไทยเป็นผู้มีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์	3.94	0.82	4.08	0.71	-1.11
5. การบรรเลงดนตรีไทยประกอบในงานพิธีต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3.69	0.95	3.50	1.01	1.07
6. การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้	3.73	0.96	3.82	0.77	-0.62
7. ควรจัดหลักสูตรดนตรีไทยให้มีการสอนทุกระดับชั้นเรียน	3.82	1.06	3.71	0.77	0.73
8. ควรส่งเสริมให้ครูดนตรีไทยได้เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์	4.19	0.79	4.08	0.85	0.77
9. ควรเปิดสอนดนตรีไทยนอกเวลาราชการให้กับนักเรียนได้เรียน	3.62	1.05	3.84	0.82	-1.43

ตาราง 14 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญของดนตรีไทย	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=202)		ปริญญาตรี (N=38)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย	3.44	1.11	3.55	1.06	-0.59
11. การเรียนดนตรีไทยทำให้เสียค่าใช้จ่ายมากขึ้น	2.58	1.17	2.42	1.08	0.82
12. การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ	4.00	0.97	4.13	0.74	-0.95
13. การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี	3.69	1.06	3.84	0.95	-0.87
14. การเรียนดนตรีไทยควรจัดสถานที่เรียนให้เป็นสัดส่วน	4.08	0.85	4.00	1.01	0.48
15. ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล	2.51	1.27	2.10	1.16	1.97*
รวม	3.75	0.43	3.76	0.39	-0.16

จากตาราง 14 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ด้านความสำคัญของดนตรีไทย โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 15) ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 15 เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=202)		ปริญญาตรี (N=38)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ท่านให้ค่าปรึกษาในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.94	1.10	2.79	0.96	0.87
2. ท่านให้คำแนะนำและร่วมประสานงานในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.88	1.10	2.76	0.91	0.65
3. ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงานด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.59	1.13	2.37	1.05	1.20
4. ให้ค่าปรึกษาทุกครั้งเมื่อบุตรของท่านมีปัญหาการเรียนดนตรีไทย	3.40	1.14	3.29	1.03	0.60
5. ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไปฟังดนตรีไทย	3.50	1.08	3.18	1.04	1.71
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทยทุกครั้งเมื่อมีโอกาส	2.94	1.19	2.71	0.96	1.28
7. ท่านให้การสนับสนุนงบประมาณต่อการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.98	1.07	2.79	1.11	0.18
8. ท่านร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษาดนตรีไทย	2.38	1.13	2.21	0.94	0.97
9. ท่านได้ให้ความร่วมมือเผยแพร่ในการส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีไทย	2.93	1.23	2.97	1.15	-0.21

ตาราง 15 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง	ต่ำกว่าปริญญาตรี (N=202)		ปริญญาตรี (N=38)		t
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
10. ท่านให้ความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทย	2.67	1.16	2.58	1.10	-0.48
11. ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดำเนินงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ	2.97	1.21	2.95	1.27	0.10
12. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนให้ประชาชน ผู้ปกครอง เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	3.08	1.12	2.92	1.02	0.89
13. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย	2.74	1.18	2.71	1.04	0.04
14. ท่านช่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ในกิจกรรมดนตรีไทย	2.45	1.16	2.55	1.00	-0.57
15. ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัยและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย	3.65	1.06	3.37	1.34	1.21
รวม	2.94	0.77	2.81	0.72	0.99

จากตาราง 15 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมและรายข้อ แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 16 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน แยกเป็น
โดยรวมและรายด้าน

ทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
ด้านความสำคัญของ ดนตรีไทย	3.98	0.35	3.72	0.42	3.73	0.43	3.74	0.44	2.56*
ด้านการมีส่วนร่วมของ ผู้ปกครอง	3.04	0.70	2.83	0.76	2.94	0.77	2.94	0.81	0.56
รวม	3.51	0.44	3.27	0.50	3.34	0.52	3.34	0.57	1.26

จากตาราง 16 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านความสำคัญของดนตรีไทย แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 17 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน แยกเป็นโดยรวมและรายด้าน

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	3	1.37	0.46	2.56*
ภายในกลุ่ม	236	42.73	0.18	
	239	43.34		
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง				
ระหว่างกลุ่ม	3	0.18	0.34	0.56
ภายในกลุ่ม	236	139.79	0.59	
	239	140.80		
รวม	3	1.01	0.34	1.26
	236	62.69	0.27	
	239	63.70		

จากตาราง 17 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่าง
ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสี่ ส่วนด้านความสำคัญของ
ดนตรีไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 18 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่

อาชีพ	$\bar{X}$	ค้าขาย	รับจ้าง	แม่บ้าน	รัฐวิสาหกิจ
		3.72	3.73	3.74	3.98
ค้าขาย	3.72	-	0.01	0.02	0.26*
รับจ้าง	3.73	-	-	0.01	0.25
แม่บ้าน	3.74	-	-	-	0.24
รัฐวิสาหกิจ	3.98	-	-	-	-

จากตาราง 18 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพในรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทย แตกต่างจากผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพค้าขาย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ
ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของ
ดนตรีไทย แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านความสำคัญ ของดนตรีไทย	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. การเล่นดนตรีไทยเป็น การใช้เวลาว่างให้ เกิดประโยชน์	4.35	0.76	4.12	0.89	4.09	0.83	4.17	0.75	0.60
2. ดนตรีไทยเป็นศิลปะ ชั้นสูง	4.34	0.66	4.12	0.85	4.33	0.66	4.10	0.72	2.18
3. ดนตรีไทยแสดงถึงเอก- ลักษณ์ความเป็นชาติไทย	4.78	0.52	4.65	0.59	4.64	0.64	4.56	0.65	0.66
4. ครูดนตรีไทยเป็นผู้มี ความสามารถและ ความคิดสร้างสรรค์	4.30	0.82	3.87	0.77	3.97	0.75	3.89	0.90	1.84
5. การบรรเลงดนตรีไทย ประกอบในงานพิธี ต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น	3.91	0.90	3.72	0.94	3.57	0.94	3.62	1.04	0.91
6. การใช้เวลาว่างฟัง ดนตรีไทยช่วยผ่อนคลาย สมองได้	4.13	0.76	3.80	1.07	3.57	0.90	3.81	0.82	2.68
7. ควรจัดหลักสูตรดนตรี ไทย ให้มีการสอนทุก ระดับชั้นเรียน	4.04	0.88	3.85	1.05	3.70	1.03	3.81	1.00	0.80

ตาราง 19 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญ ของคนตรีไทย	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. ควรส่งเสริมให้ครู คนตรีไทยได้เข้ารับ การอบรมเพื่อเพิ่มพูน ความรู้และ ประสบการณ์	4.43	0.51	4.15	0.76	4.13	0.87	4.19	0.82	0.95
9. ควรเปิดสอนคนตรี ไทย นอกเวลา ราชการให้กับ นักเรียนได้เรียน	3.91	0.95	3.63	1.00	3.65	1.02	3.58	1.06	0.58
10. การเรียนคนตรีไทยมี ส่วนช่วยให้นักเรียนมี สมาธิในการเรียน วิชาอื่นด้วย	4.08	0.85	3.37	1.12	3.30	1.10	3.62	1.08	3.88**
11. การเรียนคนตรีไทย ทำให้เสียค่าใช้จ่าย มากขึ้น	2.26	1.01	2.48	1.20	2.61	1.20	2.67	1.04	0.82
12. การเรียนคนตรีไทย ช่วยส่งเสริมให้ นักเรียนมีอารมณ์ เยือกเย็นจิตใจสงบ	4.43	0.59	3.79	1.04	4.05	0.92	4.06	0.86	3.00*

ตาราง 19 (ต่อ)

ทัศนคติด้านความสำคัญ ของคนตรีไทย	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13. การเรียนดนตรีไทย ช่วยขัดเกลานิสัย นักเรียนให้เป็น พลเมืองดี	4.26	0.69	3.60	1.22	3.74	0.88	3.56	1.16	2.78*
14. การเรียนดนตรีไทย ควรจัดสถานที่เรียน ให้เป็นสัดส่วน	4.08	0.95	4.03	0.90	4.11	0.88	4.04	0.80	0.13
15. คนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อ เทียบกับดนตรีสากล	2.30	1.14	2.54	1.23	2.47	1.32	2.33	1.24	0.38
รวม	3.98	0.35	3.72	0.42	3.73	0.43	3.74	0.44	2.56*

จากตาราง 19 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ด้านความสำคัญของคนตรีไทย โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทย ช่วยผ่อนคลาย
สมองได้ การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ
และการเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี แตกต่างกันอย่างมีนัย
สำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิใน
การเรียนวิชาอื่นด้วย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เพื่อให้ทราบถึงความแปรปรวนของคะแนนและความแตกต่างเป็นรายคู่
จึงนำไปทดสอบตามวิธีการของเซฟเฟ่ ดังปรากฏในตาราง 20-27

ตาราง 20 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 6 การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	3	6.85	2.28	2.68*
ภายในกลุ่ม	236	201.13	0.85	
รวม	239	207.98		

จากตาราง 20 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย ในข้อ 6 การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่
ข้อ 6 การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้

อาชีพ		รับจ้าง	ค้าขาย	แม่บ้าน	รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$	3.52	3.80	3.81	4.13
รับจ้าง	3.52	-	0.28	0.29	0.61*
ค้าขาย	3.80	-	-	0.01	0.33
แม่บ้าน	3.81	-	-	-	0.32
รัฐวิสาหกิจ	4.13	-	-	-	-

จากตาราง 21 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ข้อ 6 การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้ แตกต่างจากผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 10 การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้
นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	3	13.61	4.54	3.88**
ภายในกลุ่ม	236	275.97	1.17	
รวม	239	289.58		

จากตาราง 22 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ข้อการเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่
ข้อ 10 การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย

อาชีพ		รับจ้าง	ค้าขาย	แม่บ้าน	รัฐวิสาหกิจ
	$\bar{X}$	3.29	3.36	3.62	4.08
รับจ้าง	3.29	-	0.07	0.33	0.79**
ค้าขาย	3.36	-	-	0.26	0.72**
แม่บ้าน	3.62	-	-	-	0.46**
รัฐวิสาหกิจ	4.08	-	-	-	-

จากตาราง 23 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ข้อ 10 การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย แตกต่างจากอาชีพรับจ้าง อาชีพค้าขาย และอาชีพแม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้
นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	3	7.67	2.56	3.00*
ภายในกลุ่ม	236	201.20	0.85	
รวม	239	208.89		

จากตาราง 24 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น
จิตใจสงบ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่
ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ

อาชีพ	$\bar{X}$	ค้าขาย	รับจ้าง	แม่บ้าน	รัฐวิสาหกิจ
		3.79	4.05	4.06	4.43
ค้าขาย	3.79	-	0.26	0.27	0.64*
รับจ้าง	4.05	-	-	0.01	0.38*
แม่บ้าน	4.06	-	-	-	0.37*
รัฐวิสาหกิจ	4.43	-	-	-	-

จากตาราง 25 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ข้อ 12 การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ แตกต่างจากอาชีพค้าขาย อาชีพรับจ้าง และอาชีพแม่บ้าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 26 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิ้วย
นักเรียนให้เป็นพลเมืองดี

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย				
ระหว่างกลุ่ม	3	8.90	2.97	2.78*
ภายในกลุ่ม	236	251.83	1.07	
รวม	239	260.73		

จากตาราง 26 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิ้วยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย เป็นรายคู่
ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี

		แม่บ้าน	ค้าขาย	รับจ้าง	รัฐวิสาหกิจ
อาชีพ	$\bar{X}$	3.56	3.60	3.74	4.26
แม่บ้าน	3.56	-	0.04	0.18	0.70 [*]
ค้าขาย	3.60	-	-	0.14	0.66 [*]
รับจ้าง	3.74	-	-	-	0.52 [*]
รัฐวิสาหกิจ	4.26	-	-	-	-

จากตาราง 27 แสดงว่า ผู้ปกครองนักเรียนที่ประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทย ข้อ 13 การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี แตกต่างจากอาชีพแม่บ้าน อาชีพค้าขาย และอาชีพรับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนทัศนคติ
ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของ
ผู้ปกครอง แยกเป็นรายชื่อ

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
1. ท่านให้ค่าปรึกษาในการ จัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.91	0.90	2.79	1.10	2.99	1.11	2.94	1.06	0.45
2. ท่านให้คำแนะนำและ ร่วมประสานงานในการ จัดกิจกรรมดนตรีไทย	2.96	0.77	2.78	1.18	2.78	1.11	3.06	0.95	0.93
3. ท่านมีส่วนร่วมในการ กำหนดงานด้านดนตรี ไทย ที่โรงเรียนจัดขึ้น	2.74	0.96	2.38	1.22	2.53	1.09	2.77	1.08	1.36
4. ให้ค่าปรึกษาทุกครั้ง เมื่อบุตรของท่านมีปัญหา การเรียนดนตรีไทย	3.52	0.99	3.32	1.27	3.42	1.06	3.31	1.11	0.28
5. ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตร ชักชวนไปฟังดนตรีไทย	3.56	0.97	3.50	0.97	3.45	1.07	3.31	1.29	0.39
6. ท่านเข้าร่วมกิจกรรม ดนตรีไทยทุกครั้งเมื่อมี โอกาส	2.95	0.82	2.87	1.13	2.87	1.22	2.98	1.21	0.13
7. ท่านให้การสนับสนุน งบประมาณต่อการจัด กิจกรรมดนตรีไทย	2.96	0.93	2.90	1.11	3.03	1.09	2.85	1.11	0.36

ตาราง 28 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมีส่วนร่วม ของผู้ปกครอง	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
8. ท่านร่วมเป็นกรรมการ ที่ปรึกษาคนตรีไทย	2.52	0.90	2.13	1.10	2.43	1.12	2.42	1.13	1.30
9. ท่านได้ให้ความร่วมมือ เผยแพร่ในการ ส่งเสริมวัฒนธรรมไทย	3.26	0.92	2.82	1.30	2.94	1.21	2.94	1.24	0.24
10. ท่านให้ความร่วมมือ ในการจัดหาอุปกรณ์ เครื่องดนตรีไทย	2.78	1.04	2.59	1.27	2.68	1.12	2.69	1.09	0.28
11. ท่านสนับสนุนให้ครูและ นักเรียนในการดำเนินงาน ด้านดนตรี ทั้งในและ ต่างประเทศ	3.09	1.08	2.62	1.18	3.12	1.12	3.08	1.23	2.68*
12. ท่านร่วมมือกับทาง โรงเรียนในการสนับสนุน ให้ประชาชน ผู้ปกครองเข้ามามี บทบาทและมีส่วนร่วม ในการจัดกิจกรรม ดนตรีไทย	3.21	1.04	2.97	1.28	3.11	0.99	3.00	1.11	0.41

ตาราง 28 (ต่อ)

ทัศนคติด้านการมี ส่วนร่วมของผู้ปกครอง	รัฐวิสาหกิจ (N=23)		ค้าขาย (N=68)		รับจ้าง (N=101)		แม่บ้าน (N=48)		F
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	
13. ทำน่วมมือกับทาง โรงเรียนในการ จัดหาวิทยากรมา ให้ความรู้เกี่ยวกับ ดนตรีไทย	3.00	0.95	2.62	1.25	2.74	1.20	2.75	1.02	0.64
14. ทำน่วยจัดหาแหล่ง เงินทุนเพื่อใช้ใน กิจกรรมดนตรีไทย	2.74	1.05	2.35	1.12	2.48	1.10	2.46	1.27	0.67
15. ทำน่วมมือกับทาง โรงเรียนในการ ฝึกฝนนักเรียนให้มี นิสัยและเจตคติที่ดี ต่อดนตรีไทย	3.43	1.27	3.77	0.98	3.58	1.16	3.50	1.13	0.80
รวม	3.04	0.70	2.83	0.76	2.94	0.77	2.94	0.81	0.56

จากตาราง 28 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 11) ทำนสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการ
ดูงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบถึงความแปรปรวนของคะแนน และความแตกต่างเป็นรายคู่
จึงนำไปทดสอบตามวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 29

ตาราง 29 เปรียบเทียบความแปรปรวนของคะแนนทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการ
ดำเนินงานด้านดนตรีทั้งในและต่างประเทศ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F
ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง				
ระหว่างกลุ่ม	3	11.61	3.87	2.68*
ภายในกลุ่ม	236	340.13	1.44	
รวม	239	351.73		

จากตาราง 29 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทย ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดำเนินงานด้านดนตรี ทั้งในและ
ต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพื่อให้ทราบถึงความแปรปรวนของคะแนน และความแตกต่างเป็นรายคู่
จึงนำไปทดสอบตามวิธีการของเซฟเฟ ดังปรากฏในตาราง 30

ตาราง 30 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียน
ที่มีต่อดนตรีไทย ที่มีอาชีพต่างกัน ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เป็นรายคู่
ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดำเนินงานด้านดนตรี ทั้งในและ
ต่างประเทศ

อาชีพ		ค้าขาย	แม่บ้าน	รัฐวิสาหกิจ	รับจ้าง
	$\bar{X}$	2.62	3.08	3.09	3.12
ค้าขาย	2.62	-	0.46*	0.47*	0.50*
แม่บ้าน	3.08	-	-	0.01	0.04
รัฐวิสาหกิจ	3.09	-	-	-	0.03
รับจ้าง	3.12	-	-	-	-

จากตาราง 30 แสดงว่าผู้ปกครองนักเรียน ที่มีอาชีพค้าขาย มีทัศนคติ
ต่อดนตรีไทย ข้อ 11 ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดำเนินงานด้านดนตรี
ทั้งในและต่างประเทศ แตกต่างจากอาชีพแม่บ้าน อาชีพรัฐวิสาหกิจ และอาชีพ
รับจ้าง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัย
สำคัญทางสถิติ

**ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อ
ดนตรีไทย**

จากจำนวนแบบสอบถาม 240 ฉบับ มีผู้ตอบแบบสอบถามในหัวข้อ
ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ด้านความ
สำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ดังปรากฏในตาราง 31

ตาราง 31 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ด้านความสำคัญของดนตรีไทย		
1. ควรมีการปลูกฝังดนตรีไทยให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยจัดให้เรียนหลักสูตรวิชาดนตรีไทย	31	36.91
2. ควรปรับปรุงรูปแบบเพลงและดนตรีไทยให้สอดคล้องกับสังคม เช่น มีจังหวะสนุกสนาน และใช้เทคโนโลยี แสง เสียง เข้ามาช่วย	25	29.76
3. ควรมีความคิดสร้างสรรค์แบบของดนตรีไทยให้กว้างขวางออกไปจากเดิม	21	25.00
4. ภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญแก่ดนตรีไทยให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน	7	8.33
รวม	84	100.00

ตาราง 31 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
<u>ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง</u>		
1. ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสาร วารสาร เผยแพร่ให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมดนตรีไทย	41	66.13
2. โรงเรียนควรชักชวนให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย	21	33.87
รวม	62	100.00

จากตาราง 31 พบว่าข้อเสนอแนะทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย เป็นรายด้าน ดังนี้

ด้านความสำคัญของคนไทย พบว่าข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรมีการปลูกฝังดนตรีไทยให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษา โดยจัดให้เรียนหลักสูตรวิชาดนตรีไทย ความถี่ 31 รองลงมาคือ ควรปรับปรุงรูปแบบเพลงและดนตรีไทยให้สอดคล้องกับสังคม เช่น มีจังหวะสนุกสนาน และใช้เทคโนโลยี แสง เสียง เข้ามาช่วย ความถี่ 25 ควรมีความคิดสร้างสรรค์แบบของไทย ให้กว้างขวางออกไปจากเดิม ความถี่ 21 และภาครัฐและเอกชนควรให้ความสำคัญแก่ดนตรีไทยให้มากขึ้นกว่าในปัจจุบัน ความถี่ 7

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่าข้อเสนอแนะที่มีความถี่สูงสุดคือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสารวารสาร เผยแพร่ให้ผู้ปกครองให้มีความรู้ ความเข้าใจในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมดนตรีไทย ความถี่ 41 และรองลงมาคือ โรงเรียนควรชักชวนให้ผู้ปกครองให้ความร่วมมือ และเห็นความสำคัญของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย ความถี่ 21

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาค้างนี้เป็นการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร ซึ่งในบทนี้จะสรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้างนี้

1. เพื่อศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร ใน 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง
2. เพื่อเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
3. เพื่อรวบรวมความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีทัศนคติต่อดนตรีไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ ได้แก่ผู้ปกครองนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนวิชาดนตรีไทย ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ภาคเรียนที่ 2 ในปีการศึกษา 2539 สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในเขตสาทร จำนวน 3 โรงเรียน คือโรงเรียนวัดสุทธิวาราม โรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย และโรงเรียนยานนาวาเขตวิทยาคม รวมทั้งสิ้น 240 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัว ในด้านเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย รวม 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเพื่อให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีทัศนคติต่อดนตรีไทย รวม 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายเปิด

วิธีดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาทั้ง 3 แห่งในการเก็บรวบรวมข้อมูล และประสานงานกับครูที่ทำการสอนวิชาดนตรีไทย โดยฝากแบบสอบถามไปกับนักเรียนที่เรียนวิชาดนตรีไทย เพื่อให้นักเรียนนำไปให้ผู้ปกครองกรอกข้อมูล จากนั้นผู้วิจัยไปประสานงานกับครูและรับข้อมูลกลับด้วยตัวเอง ในระหว่างวันที่ 10 - 30 สิงหาคม 2539 รวบรวมแบบสอบถามกลับคืนมาได้จำนวน 240 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.17 ของแบบสอบถามที่ส่งไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อรวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาทุกฉบับเพื่อคัดเลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ไว้วิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาเป็นแบบสอบถามที่สมบูรณ์ทั้งหมด 240 ฉบับ

2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้
3. วิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณค่าความถี่ ร้อยละ จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ
4. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร ใน 2 ด้าน คือด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง โดยวิธีหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
5. ทดสอบสมมติฐานเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้คะแนนที (t-test) และหากมีกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบเอฟ (F-test)
6. วิเคราะห์ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากคำถามปลายเปิด โดยคำนวณค่าความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร สรุปได้ดังนี้

1. ทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร โดยรวมมีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.34$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านความสำคัญของดนตรีไทย มีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=2.92$)
2. เปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ ปรากฏว่า
 - 2.1 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีเพศต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ
 - 2.2 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอายุต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

2.3 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวมและรายด้าน ทั้ง 2 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.4 ผู้ปกครองนักเรียนที่มีอาชีพต่างกัน มีทัศนคติต่อดนตรีไทย โดยรวม และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้าน ความสำคัญของดนตรีไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียน ด้านความสำคัญของดนตรีไทย ข้อที่มีความสำคัญสูงสุด คือ ควรมีการปลูกฝังดนตรีไทยให้กับเด็กตั้งแต่ระดับประถมศึกษาตอนต้น จัดให้เรียนหลักสูตรวิชาดนตรีไทย ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ข้อที่มีความสำคัญสูงสุด คือ ควรมีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสาร วารสาร เผยแพร่ให้ผู้ปกครองมีความรู้ ความเข้าใจในจัดกิจกรรมและส่งเสริมดนตรีไทย

การอภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้มีประเด็นที่สามารถนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เมื่อพิจารณาโดยรวมและด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า มีทัศนคติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ความสามารถในด้านดนตรีไทยเป็นความสามารถเฉพาะบุคคล ผู้ที่สามารถเล่นดนตรีไทยได้จะต้องเป็นผู้ที่ได้รับการฝึกฝน ซึ่งผู้ปกครองที่ไม่มีความรู้เรื่องดนตรี จึงไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการแนะนำหรือเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนได้ไม่มากนัก อีกทั้งการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตร คนส่วนใหญ่มักมองว่าควรเป็นหน้าที่หลักของโรงเรียนที่ต้องส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนดนตรีไทย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทัศนัย อายุเจริญ (2535 : 126) ที่พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนดนตรีไทย โดยให้มีการเรียนเพิ่มเติมนอกเวลา ให้นักเรียนมีโอกาสฟังเพลงไทย แสดงดนตรีไทย จัดสร้างงบประมาณสำหรับซื้อเครื่องดนตรีไทย เชิญชวนผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมดนตรีไทย

สำหรับด้านความสำคัญของดนตรีไทย พบว่า ผู้ปกครองมีทัศนคติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้ปกครองมองเห็นว่าการเรียนดนตรีไทยมีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิต และการเรียนของนักเรียน เนื่องจากมีผลต่อจิตใจและการมีสมาธิ อันจะส่งผลต่อการเรียนวิชาอื่น ๆ ดังที่ เสฐียรโกเศศ (2514 : 40) กล่าวว่า ดนตรีไทยเป็นศิลปะบริสุทธิ์ที่มีพลังอำนาจในการกล่อมเกลาจิตใจมนุษย์ให้สงบเย็น ละเอียดย่อน ละเอียดละไม มีผลให้บังเกิดความสงบสุขในสังคมได้ทางหนึ่ง เพราะดนตรีเป็นศิลปะชนิดเดียวที่สามารถเข้าถึงจิตใจของมนุษย์ได้โดยตรงโดยไม่ต้องอาศัยสื่ออื่นใด

2. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีเพศต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อหนึ่ง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ดนตรีไทยเป็นวิชาหนึ่งที่โรงเรียนได้บรรจุไว้ในแผนการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนโดยอิสระเสรี และในการที่นักเรียนจะเลือกเรียนวิชาดนตรีไทย ผู้ปกครองต้องรับทราบและเห็นอนุญาตก่อน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทั้งเพศชายและเพศหญิงสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมรับรู้ในการเลือกวิชาเรียนของนักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของบุญเชื้อน ประกอบแสง (2528 : 92-94) ที่ได้ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ผู้ปกครองเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นร่วมกันในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ทั้งการให้อาหาร ดูแลความเป็นอยู่ การให้ความรัก ความเข้าใจ ความอบอุ่น ตลอดจนให้การศึกษา

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อในแต่ละด้านที่มีทัศนคติแตกต่างกัน ได้แก่ ด้านความสำคัญของดนตรีไทย พบว่า การเรียนดนตรีควรจัดสถานที่เรียนให้เป็นสัดส่วนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 อาจเป็นเพราะการเรียนการสอนวิชาดนตรีไทยจำเป็นต้องมีการใช้สื่อที่ใช้เสียง และมีการฝึกภาคปฏิบัติ ดังที่ ทศไนย อายุเจริญ (2534 : 132-133) ได้ศึกษาสภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร พบว่า สื่อการสอนซึ่งครูที่สอน

ในเวลาเรียนใช้มากที่สุด คือ เครื่องบันทึกเสียง และปัญหาที่พบคือ ห้องเรียนดนตรีไม่สามารถเก็บเสียงได้ ซึ่งธรรมชาติของเพศชายเป็นเพศที่มีความซื่อาย และให้ความสนใจกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง จึงย่อมเห็นความสำคัญของการจัดสถานที่เพื่อดำเนินการทางกิจกรรมมากกว่าเพศหญิง ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีอายุต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ปกครองทุกกลุ่มอายุ มีชีวิตประจำวันตั้งแต่แรกเริ่มพัวพันกับดนตรีไทยมาตลอด ตั้งแต่เกิดมาพ่อแม่ หรือพี่เลี้ยงก็จะร้องเพลงไทยเดิมแก่ลูกอมให้นอน ในส่วนที่เกี่ยวกับประเพณีทางสังคมก็ยังใช้ดนตรีไทยเข้ามาเกี่ยวข้องจนอาจเรียกได้ว่าเป็นส่วนสำคัญทีเดียว เช่น การทำบุญเข้าพรรษา ออกพรรษา การทอดกฐิน ผ้าป่า งานตรุษสงกรานต์ ไหว้พระประจำปี ตลอดจนประเพณีทางศาสนาทั้งหลาย ก็ต้องมีดนตรีปี่พาทย์เข้ามาเกี่ยวข้อง และพ่อแม่ก็มักจะพาบุตรหลานไปในงานเหล่านั้นด้วย ซึ่งทำให้คนในครอบครัวไทยให้ความสนใจในดนตรีไทยเหมือน ๆ กัน ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของเพ็ญนิ กันตะวงศ์ แรเอก (2530 : 52) ที่ว่า ผู้ที่ให้ความสนใจดนตรีไทยหรือกลุ่มผู้ฟังดนตรีไทย ส่วนใหญ่มักจะเป็นนักดนตรีไทย ผู้ที่กำลังเรียนดนตรีไทย หรือกลุ่มครอบครัว บุคคลที่มีพี่น้อง ลูกหลานที่เล่าเรียนดนตรีไทย ดังนั้น อายุที่ต่างกัน จึงไม่มีผลต่อทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทยแต่ประการใด

4. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสาม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าวิชาดนตรีไทยนั้นเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ เป็นศาสตร์แขนงหนึ่งที่ถูกบรรจุไว้ในหลักสูตรประถมศึกษา

พุทธศักราช 2521 กลุ่มเสริมสร้างลักษณะนิสัย โดยมุ่งหวังให้นักเรียน มีค่านิยม
เจตคติ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และถือเป็นเอกลักษณ์ของชาติที่มีอาจะเลข
โดยเริ่มปลูกฝังตั้งแต่เด็กเล็ก ๆ ซึ่งผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาต่างกันทั้ง 2 กลุ่ม
ต่างก็เคยได้รับประสบการณ์จากการเรียนการสอนดนตรีไทยมาก่อนจากการเรียน
ในชั้นประถมศึกษา และสืบเนื่องมาจนกระทั่งถึงระดับอุดมศึกษา โดยประสบการณ์
นั้นทำให้ผู้ปกครองต่างก็ได้รับการเรียนรู้ เห็นคุณค่า ความสำคัญ และมีทัศนคติต่อ
ดนตรีไทยคล้ายคลึงกัน ดังนั้น ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน จึงไม่มีผลทำให้ทัศนคติ
ของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทยแตกต่างกัน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการปล่อยให้
วัฒนธรรมต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลเหนือตัวเรา และเหนือวัฒนธรรมของเราโดยไม่
ได้ตั้งใจ ไม่มีเจตนา และไม่รู้ตัว ทำให้ดนตรีไทยซึ่งเป็นมรดกอันล้ำค่าของไทย
ถูกทอดทิ้งไม่ได้รับความสนใจ จนเกิดความล้ำสมัยเมื่อเทียบกับดนตรีสากล ซึ่งสอดคล้อง
กับคำกล่าวของเย็นใจ เลหาวิช (2524 : มปน.) ซึ่งกล่าวว่า วัฒนธรรม
ของไทยถูกทอดทิ้งโดยไม่ได้รับความสนใจมานาน และไม่มีใครศึกษาให้รู้ต้นเหตุ
หรือรากเหง้าที่แท้จริง จนเป็นเหตุให้วัฒนธรรมไทยบางอย่างได้สาบสูญไปแล้ว
ในปัจจุบันเมื่อกล่าวถึงดนตรีไทยแล้วจะมีผู้รู้เรื่องน้อย เนื่องจากอุปทานที่ว่างแล้ว
น่าเบื่อ เศษ ไม่ทันสมัย ฟังไม่รู้เรื่อง (ลิขิต นามแฝง. 2521 : 54) ซึ่งดนตรี
ไทยก็เหมือนกับศิลปกรรมทุกสาขา กล่าวคือ ความนิยมย่อมผันแปรไปตามกาลเวลา
และตามสภาพของสังคม คนไทยสมัยก่อนจะเข้าใจและซาบซึ้งในดนตรีไทย ก็เพราะ
ดนตรีไทยแสดงภาพหรือความรู้สึกของสังคมไทยในขณะนั้น สิ่งอันตรงกับใจจึงเกิด
เป็นความจับใจ ดังที่กรกฎ หลักเพชร (ไฉน กรองเห็น. 2520 : 30 ; อ้างอิง
มาจากกรกฎ หลักเพชร. 2520 : 66) ได้กล่าวว่า เพราะสภาพของสังคมไทย
ปัจจุบันต่างกับในอดีตอย่างมาก โอกาสที่จะสัมผัสกับดนตรีไทยในชีวิตประจำวันมีน้อย
และนับวันจะน้อยลงทุกทีจนดูเหมือนว่าดนตรีไทยจะไม่มีวิวัฒนาการสืบไปในอนาคต
ต่างกับดนตรีสากลที่ฟังง่าย สนุกสนาน จดจำคำร้องง่าย มีลีลา จังหวะที่เข้าใจ
มากกว่า มีศิลปินที่มีชื่อเสียง เป็นเสมือนแรงจูงใจให้ดนตรีสากลอยู่ในความสนใจของ

คนทุกกลุ่ม อีกทั้งอิทธิพลการประชาสัมพันธ์การจัดคอนเสิร์ตดนตรีสากล โดยสื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ อาทิ วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ การใช้ดารา นักร้อง ขอดนิยมนิยมนักแสดงเป็นแรงดึงดูดผู้ชม จึงทำให้ดนตรีสากลได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในขณะนี้

5. ผลการเปรียบเทียบทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร ด้านความสำคัญของดนตรีไทย และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ที่มีอาชีพต่างกัน เมื่อพิจารณาโดยรวมและรายด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง มีทัศนคติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อสี่ ส่วนด้านความสำคัญของดนตรีไทย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ มีทัศนคติต่อดนตรีไทยสูงกว่าผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพค้าขาย ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะผู้ปกครองที่มีอาชีพรัฐวิสาหกิจ เป็นอาชีพที่ต้องมีการสมาคมในสังคมพอสมควร ซึ่งอาจจะทำให้เป็นอาชีพที่มองเห็นปัญหาของการแสดงนาฏศิลป์หรือดนตรีไทยได้ชัดเจนมากกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพค้าขาย ซึ่งมีภารกิจทางการค้าตลอดเวลา หรือมีการค้าขายติดต่อกับลูกค้าทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศอยู่เสมอ ทำให้สามารถรับเอาวัฒนธรรมต่างชาติไว้ได้โดยไม่ได้ตั้งใจ หรืออาจจะเพื่อผลประโยชน์อย่างใดอย่างหนึ่ง จึงทำให้มองเห็นความสำคัญของดนตรีไทยน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีประกอบอาชีพกับรัฐวิสาหกิจ

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทยช่วยผ่อนคลายสมองได้ การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็นจิตใจสงบ การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลานิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และการเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียนวิชาอื่นด้วย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าดนตรีไทยเป็นศิลปะบริสุทธิ์ (ปัญญา รุ่งเรือง. 2533 : 2) เป็นศิลปะอย่างหนึ่งที่มีคุณค่าในการเสริมสร้างสำนึกและคุณธรรมในใจ โดยที่ไม่อาจอธิบายเป็นคำพูดได้ และโดยเหตุที่ดนตรีไทยมิได้มีเจตนาสั่งสอนศีลธรรมโดยตรง แต่ก็มีผลสั่งสอนทางศีลธรรม นอกจากนั้นศิลปะยังช่วยบรรเทาความตึงเครียดในสังคมนำไปสู่สันติภาพและเจตนาที่ดีงาม มีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างศีลธรรมอันดีงาม

ของมนุษย์ การเรียนดนตรีไทยนั้นจะต้องเริ่มตั้งแต่ท่วงท่าที่ถูกต้อง การนั่งพับเพียบ หรือขัดสมาธิ ตัวตรง ให้มีสง่า มีศักดิ์ศรี เป็นการฝึกให้มีความอดทน มีสมาธิที่ดี เมื่อฝึกสมาธิได้ดีแล้ว ก็สามารถมีสติ ปัญญาในการเรียนวิชาอื่นได้อีกด้วย

ส่วนด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียน ในการดูงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 โดยผู้ปกครองที่มีอาชีพรับจ้างมีทัศนคติต่อดนตรีไทยมากกว่าผู้ปกครอง ทุกกลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพที่ประจำอยู่กับที่ใดที่หนึ่ง เป็น เวลานาน ๆ อาจจะไม่มีการเปลี่ยนแปลงโยกย้ายไปที่อื่นอันเนื่องจากปัญหาครอบครัว เศรษฐกิจ และภูมิลำเนา เป็นต้น จึงทำให้มีความคิดเห็นด้วย โดยการสนับสนุนให้ครู และนักเรียนไปดูงานด้านดนตรีทั้งในและต่างประเทศได้หากมีโอกาส เพื่อจะได้นำมา พัฒนาอาชีพที่ทำอยู่หรือที่ศึกษาอยู่ให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

6. ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย

ข้อเสนอแนะ ด้านความสำคัญของดนตรีไทย พบว่า ควรมีการปลูกฝัง ดนตรีไทยให้กับเด็กตั้งแต่วัยประถมศึกษา โดยจัดให้เรียนหลักสูตรวิชาดนตรีไทย เพราะดนตรีไทยเป็นวิชาที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง ผู้เรียนจะต้องมีใจรักและเห็นคุณค่า จะต้องเริ่มปลูกฝังเจตคติ และค่านิยมตั้งแต่เยาว์วัย เพื่อปลูกจิตสำนึกให้เด็กได้เกิด ความภาคภูมิใจ รักและหวงแหนศิลปะด้านดนตรี อนึ่งในการเรียนดนตรีไทยนั้นจะ ยึดคุณธรรมและจริยธรรมได้ในตัวเด็กควบคู่ไปด้วย เช่น ก่อนจะเริ่มหัด ต้องมีการ ไหว้ครู และต้องปฏิบัติตนให้เป็นผู้มีสัมมาคารวะอ่อนน้อม ถ้าเด็กได้มีการปฏิบัติมา ตั้งแต่เยาว์วัยก็จะง่ายต่อการอบรมสั่งสอนให้ เป็นคนที่รักในศิลปะวัฒนธรรมในด้าน ดนตรีไทยสืบไป

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง พบว่า ควรมีการประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบต่าง ๆ หรือจัดทำเอกสารวารสาร เผยแพร่ให้ผู้ปกครองให้มีความรู้ ความ เข้าใจในการจัดกิจกรรมและส่งเสริมดนตรีไทย ทั้งนี้เพราะในการจัดกิจกรรม ทางดนตรีไทยแต่ละครั้งนั้น ผู้ปกครองควรได้มีส่วนรับรู้ในกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับ ดนตรีไทย เพื่อให้ผู้ปกครองได้ชื่นชม และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาที่จะเกิดขึ้น ตลอดจนหาแนวทางในการส่งเสริมกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้จัดขึ้น ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนประสบความสำเร็จในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ผู้บริหารหรือผู้ที่เกี่ยวข้องควรพิจารณาเปิดสอนดนตรีไทยในระดับประถมศึกษา

2. ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองทราบเกี่ยวกับกิจกรรมด้านดนตรีไทย

3. ควรดึงผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการสำรวจทัศนคติและความต้องการในการฟังเพลงไทย รูปแบบและเนื้อร้องของบทเพลงที่ฟังปรารภนา เพื่อทราบแนวโน้มในการพัฒนาดนตรีไทยสืบไป

2. ควรมีการศึกษาปัญหาในการปฏิบัติงานของครูดนตรีไทยในสถานศึกษา ในด้านการเรียนการสอน และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ

3. ควรศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทยของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตการศึกษาอื่น ๆ เพื่อนำผลการวิจัยมาเปรียบเทียบกัน เพื่อหาแนวทางพัฒนาแก้ไข และปรับปรุงให้ทันสมัยและก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กীরติ บุญเจือ. ปรัชญาเบื้องต้น. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.

การประถมศึกษากรุงเทพมหานคร, สำนักงาน กระทรวงศึกษาธิการ. เอกสาร
การสัมมนาดนตรีและขับร้องเพลงไทยระดับประถมศึกษา. กันยายน 2530.

คึกฤทธิ์ ปราโมช, หม่อมราชวงศ์. "นาฏศิลป์และการดนตรีไทย," วารสาร
ธรรมศาสตร์. 2 : 7-9 ; มกราคม 2516.

_____. "นาฏศิลป์และดนตรีไทย," ใน นาฏศิลป์และดนตรีไทย. หน้า 1-9.
สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ : เจริญวิทย์
การพิมพ์, 2522.

เจริญผล สุวรรณโชติ. หัวใจการฝึกหัดครู. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์อักษรวิทยา,
2524.

เฉลิมพล งามสุทธิ. การสำรวจทัศนคติครูดนตรีและผู้บริหารเกี่ยวกับดนตรีศึกษา
ในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาเอก สหรัฐอเมริกา : มหาวิทยาลัย
มิสซูรี โคลัมเบีย, 1980.

ไฉน กรองเห็น. ทัศนคติต่อดนตรีไทยและความเชื่อทางศาสนาอิสลาม เกี่ยวกับ
ดนตรี ของนิสิตนักศึกษาไทยมุสลิมในสถาบันผลิตครู จังหวัดชายแดน.
วิทยานิพนธ์ กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา,
2526. อัดสำเนา.

ธีร ศิลปบรรเลง. "ความเจริญของดนตรีไทยในสมัยต่าง ๆ," ศิลปของการดนตรี
และละครและความรู้ทั่วไปในการดนตรีไทย. หน้า 1-21. โครงการ
พัฒนาการศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม กรมวิสามัญศึกษา กระทรวง
ศึกษาธิการ 2515.

ณรุทธ์ สุกขจิตต์. สาระดนตรีศึกษา : แนวคิดสู่แนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

ดนตรีไทย, ชุ่มนุญ องค์การนักศึกษามหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. "เจียน มาลัยมัลย์ สร้อยสนธรรมศาสตร์," กมลว่าพียงและดนตรีไทย. หน้า 31-34. พิมพ์ในงานศพ จำเริญกมล มาลัยมัลย์ ณ เมรุวัดพระพิเรนทร์ 18 พฤษภาคม 2517.

ทัศนัย อายุเจริญ. สภาพการจัดการเรียนการสอนดนตรีไทย ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ค.ม.

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535. อัดสำเนา.

ธนิต อยู่โพธิ์. เครื่องดนตรีไทยพร้อมด้วยตำนานการผสมวงมโหรี ปี่พาทย์ และเครื่องสายไทย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2523.

นภดล พูลสวัสดิ์. สมรรถภาพ ครูดนตรีที่โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุรินทร์และศรีสะเกษ ต้องการ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. อัดสำเนา.

นายกรัฐมนตรี้, สำนัก. นโยบายวัฒนธรรมแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักนายกรัฐมนตรี, 2522.

เนาวรัตน์ พงษ์ไพบูลย์. "บทบาทของเพลงไทยเดิม," ดนตรีไทยอุดมศึกษาครั้งที่ 17 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. เชียงใหม่ : โรงพิมพ์ข้างเผือก, 2529.

บรรจง สังข์สรวง. การสำรวจทัศนคติและความสนใจทางด้านดนตรีของเด็กวัยรุ่น. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2509. อัดสำเนา.

บุญเย็น ประกอบแสง. บทบาทของผู้ปกครองตามการรับรู้ของตนเอง ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน ในจังหวัดอุบลราชธานี. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

ปัญญา รุ่งเรือง. การศึกษาแนวคิดในการสอนเพื่อพัฒนาดนตรีไทย ของผู้สอนดนตรีไทยระดับอุดมศึกษา. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2533. อัดสำเนา.

ประดิษฐ์ อินทนิล. ทัศนคติต่อดนตรีไทยของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยส่วนกลาง.

ปริญญาณิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ประสานมิตร, 2524. อัดสำเนา.

ประภาพร หรรษคุณามัย. ความนิยมในศิลปวัฒนธรรมของนักเรียนชาย หญิง

ชั้น ม.ศ. 3 ในโรงเรียนรัฐบาลส่วนกลาง. วิทยานิพนธ์ ค.ม

กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2508. อัดสำเนา.

ประสาน บริบูรณ์างกูร. การศึกษาการจัดกิจกรรมดนตรีไทยในสหวิทยาลัย

รัตนโกสินทร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,

2537. อัดสำเนา.

ปราณี วงษ์เทศ "วิเคราะห์ดนตรีไทยในแง่มนุษยวิทยาอย่างคร่าว ๆ," ใน

สังคีต. กรุงเทพฯ : กรุงเทพมหานครพิมพ์, 2521.

บุสดี มานุกีรพงษ์. การสำรวจความสนใจทางด้านดนตรีของนักเรียนพยาบาล

โรงพยาบาลหญิง ปี 2512. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512. อัดสำเนา.

พวงรัตน์ ทวีรัตน์. วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคม. กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์เจริญผล, 2533.

พิมพ์พรรณ เทพสุเมฆานนท์. "การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองของนักเรียน

และครู," รวมคำแหง. 9 (ฉบับศึกษาศาสตร์ เล่ม 2) : 60 ; 2527.

เพ็ญนิ กันตะวงษ์ แรเอก. "ทำอย่างไรคนหนุ่มสาวจึงจะฟังเพลงไทยเดิม," ใน

ดนตรีไทย อุดมศึกษา ครั้งที่ 18 ณ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. กรุงเทพฯ :

ภาคพิมพ์, 2530.

ภูมิไสวิน, พระยา. "ขลุ่ย," ใน ที่ระลึกในงานชุมนุมดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 7.

กรุงเทพฯ : ม.ป.ท., 2516.

มนตรี ตราโมท. หนังสืออ่านประกอบวิชาพื้นฐานวัฒนธรรมไทย. กรุงเทพฯ :

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2525.

มาศสุภา สีสูกอง. พัฒนาการของการศึกษาวิชาดนตรีไทยสมัยรัตนโกสินทร์.

วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

อัดสำเนา.

- เย็นใจ เลาหวัณษ์. "คำนำ," ใน เอกสารการสัมมนานักวิจัยทางวัฒนธรรม
รุ่นที่ 1. ไม่มีเลขหน้า คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2524.
- พระบรมราชาชนสรณ์พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย, มูลนิธิ. รายงานสรุป
การสัมมนาดนตรีไทย. กรุงเทพฯ : 2515.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. หลักการวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิช, 2522.
- ลิขกร (นามแฝง) "ดนตรีไทย," ข่าวกรุง. 12 : 54; กันยายน 2521.
- วิชาการ, กรม กระทรวงศึกษาธิการ. คู่มือการอบรมครูเรื่องการใช้หลักสูตร
ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศูนย์การ
 ทหารราบ, 2521.
- วิเชียร กุลตัญญ์. "ความรู้ทั่วไปในการดนตรีไทย," ศิลปะของการดนตรีและละคร
และความรู้ทั่วไปทางการดนตรีไทย. หน้า 27-28. โครงการพัฒนา
 การศึกษาโรงเรียนมัธยมแบบประสม กรมวิสามัญศึกษา กระทรวง
 ศึกษาธิการ 2515.
- . "สาเหตุที่ดนตรีไทยเสื่อมและวิธีแก้ไข," ดนตรีไทยอุดมศึกษา ครั้งที่ 9
ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 13 ธันวาคม 2518. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์พิมพ์เนต 2518.
- ศิลปากร, กรม. สถาปนฐา่งฐนแผน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ศาสนา, 2514.
- สงบศึก ชรรณวิหาร. แนวคิดและวิธีการของ มนตรี ตราโมท ในการอนุรักษ์และ
ถ่ายทอดดนตรีไทยและเพลงไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ :
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534. อัดสำเนา.
- สมประสงค์ สิงคชาติ. "ดนตรีไทยในทัศนะของวิทยาศาสตร์," สาธุ ชุมนุมดนตรีไทย
องค์การนักศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2518.
- สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี. "เหตุใดข้าพเจ้าจึงชอบ
 ดนตรีไทย," ใน มหาดุริยางค์ไทย ดนตรีไทยมัธยมศึกษา ครั้งที่ 13
ณ หอประชุมโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา. ม.ป.ท., 2532.

สวัสดิการสังคม, สำนัก. การอบรมทฤษฎีดนตรีไทยและการขับร้อง. กรุงเทพฯ : 2531.

สุดใจ ทศพร. ดนตรีศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงธน, 2516.

เสรีयरโกเศศ. การศึกษาวรรณคดีแห่งวรรณศิลป์. พระนคร : ราชบัณฑิตยสถาน โรงพิมพ์การศาสนา, 2514.

อรวรรณ บรรจงศิลป์. องค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางดนตรีของเด็ก. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518. อัดสำเนา.

อรุณ วิวัฒนาบุรุษ. การศึกษาเกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรวิชาเอกดนตรีใน วิทยาลัยครู. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. อัดสำเนา.

อุทิศ นาคสวัสดิ์. "หลวงประดิษฐ์ไพเราะ : ครูของผม," ใน อนุสรณ์ในวาระฉลองครบรอบร้อยปีเกิด หลวงประดิษฐ์ไพเราะ (ศร ศิลปบรรเลง). หน้า 51 - 59. มุขนิธิหลวงประดิษฐ์ไพเราะ กรุงเทพฯ : บัณฑิตหลวงการพิมพ์, 2524.

Birch, Lawrence Wilton. "Factors Related to Differences in Classroom Teacher' Attitudes Toward Music," Dissertation Abstracts International. 30 (5) : 1743 - A; November, 1969.

Cronbach, Lee J. Essential of Psychological Testing. 3rd. ed., Harpper and Row, New York, 1970.

Sluss, Jack Herr. "High School Senior Attitudes Toward Music," Dissertation Abstracts International. 30 (1) : 755-A, July, 1968.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

แบบสอบถาม

เรื่อง การศึกษาทัศนคติของผู้ปกครองนักเรียนที่มีต่อดนตรีไทย
ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตสาทร กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดตอบแบบสอบถาม โดยทำเครื่องหมาย / ลงใน () หน้าข้อความ
ที่ตรงกับความเป็นจริงของท่านมากที่สุด

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ต่ำกว่า 40 ปี

() 41 - 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. ระดับการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() สูงกว่าปริญญาตรี

4. อาชีพ

() รับราชการ

() รัฐวิสาหกิจ

() ค้าขาย

() รับจ้าง

() อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อดนตรีไทย โดยทำเครื่องหมาย / ลงในช่องที่ตรงกับความคิดและความรู้สึกที่เป็นจริงของท่านมากที่สุด ซึ่งมี 5 ระดับ แต่ละระดับมีความหมาย ดังนี้

- 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด
- 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
	<u>ด้านความสำคัญของดนตรีไทย</u>					
1	การเล่นดนตรีไทยเป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
2	ดนตรีไทยเป็นศิลปะชั้นสูง					
3	ดนตรีไทยแสดงถึงเอกลักษณ์ความเป็นชาติของไทย					
4	ครูดนตรีไทยเป็นผู้มีความสามารถและความคิดสร้างสรรค์					
5	การบรรเลงดนตรีไทยประกอบในงานพิธีต่าง ๆ เป็นสิ่งจำเป็น					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
6	การใช้เวลาว่างฟังดนตรีไทย ช่วยผ่อนคลายสมองได้					
7	ควรจัดหลักสูตรดนตรีไทยให้มี การสอนทุกระดับชั้นเรียน					
8	ควรส่งเสริมให้ครูดนตรีไทยได้ เข้ารับการอบรมเพื่อเพิ่มพูน ประสบการณ์					
9	ควรเปิดสอนดนตรีไทยนอกเวลา ราชการให้กับนักเรียนได้เรียน					
10	การเรียนดนตรีไทยมีส่วนช่วย ให้นักเรียนมีสมาธิในการเรียน วิชาอื่นด้วย					
11	การเรียนดนตรีไทยทำให้เสีย ค่าใช้จ่ายมากขึ้น					
12	การเรียนดนตรีไทยช่วยส่งเสริม ให้นักเรียนมีอารมณ์เยือกเย็น จิตใจสงบ					
13	การเรียนดนตรีไทยช่วยขัดเกลา นิสัยนักเรียนให้เป็นพลเมืองดี					
14	การเรียนดนตรีไทยควรจัดสถานที่ ที่เรียนให้เป็นสัดส่วน					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
15	ดนตรีไทยล้ำสมัยเมื่อเทียบกับ ดนตรีสากล					
	<u>ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง</u>					
16	ท่านให้คำปรึกษาในการจัด กิจกรรมดนตรีไทย					
17	ท่านให้คำแนะนำและร่วมประสาน งานในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย					
18	ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดงาน ด้านดนตรีไทยที่โรงเรียนจัดขึ้น					
19	ให้คำปรึกษาทุกครั้งเมื่อบุตรของ ท่านมีปัญหาการเรียนดนตรีไทย					
20	ท่านรู้สึกยินดีเมื่อบุตรชักชวนไป ฟังดนตรีไทย					
21	ท่านเข้าร่วมกิจกรรมดนตรีไทย ทุกครั้งเมื่อมีโอกาส					
22	ท่านให้การสนับสนุนงบประมาณต่อ การจัดกิจกรรมดนตรีไทย					
23	ท่านร่วมเป็นกรรมการที่ปรึกษา ดนตรีไทย					
24	ท่านได้ให้ความร่วมมือเผยแพร่ใน การส่งเสริมวัฒนธรรมดนตรีไทย					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		1	2	3	4	5
25	ท่านให้ความร่วมมือในการจัดหาอุปกรณ์เครื่องดนตรีไทย					
26	ท่านสนับสนุนให้ครูและนักเรียนในการดูงานด้านดนตรี ทั้งในและต่างประเทศ					
27	ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการสนับสนุนให้ประชาชนผู้ปกครองเข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดนตรีไทย					
28	ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้เกี่ยวกับดนตรีไทย					
29	ท่านช่วยจัดหาแหล่งเงินทุน เพื่อใช้ในกิจกรรมดนตรีไทย					
30	ท่านร่วมมือกับทางโรงเรียนในการฝึกฝนนักเรียนให้มีนิสัยและเจตคติที่ดีต่อดนตรีไทย					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เกี่ยวกับ
ทัศนคติของผู้ปกครองที่มีต่อดนตรีไทย

คำชี้แจง ถ้าท่านมีความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับทัศนคติที่มีดนตรีไทย
โปรดแสดงความคิดเห็นในช่องว่างต่อไปนี้

ด้านความสำคัญของดนตรีไทย.....

[illegible]

ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง.....

This image shows a single sheet of white paper with ten evenly spaced horizontal dotted lines, typical of primary-ruled notebook paper. The lines are black and extend across the full width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ - ชื่อสกุล	นางสาววัฒนวดี เกิดโชดงาม
เกิดวันที่	1 มกราคม 2495
สถานที่เกิด	กรุงเทพมหานคร
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 638 ถนนเพชรเกษม ตำบลวัดท่าพระ อำเภอบางกอกใหญ่ กรุงเทพมหานคร 10600
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2512	มัธยมศึกษาปีที่ 3 จากโรงเรียนสตรีศรีสุริโยทัย
พ.ศ. 2519	ประกาศนียบัตรวิชาครู พ.ม.
พ.ศ. 2524	ค.บ. เอกดนตรีศึกษา วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
พ.ศ. 2539	กศ.ม. การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร
ประวัติการทำงาน	
พ.ศ. 2514-2518	ครูช่วยสอนโรงเรียนวัดเกตุมดีศรีวราราม สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด จังหวัดสมุทรสาคร
พ.ศ. 2519-2522	ครูช่วยสอนโรงเรียนมัธยมเกตุมดีศรีวรคุณวิทยา จังหวัด สมุทรสาคร
พ.ศ. 2525-ปัจจุบัน	อาจารย์ 2 ระดับ 6 โรงเรียนวัดสุทธิวาราม กรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ